

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**PRESOJA EKONOMSKE UPRAVIČENOSTI IZGRADNJE
EKOLOŠKEGA OTOKA V PODJETJU MBA, D. O. O.**

Ljubljana, september 2011

MIHAEL BRIŠKI

IZJAVA

Študent Mihael Briški izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom doc. dr. Petre Donošević Bonča, in da v skladu s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 26.09.2011

Podpis:

KAZALO

UVOD	1
1 ANALIZA TRENUTNEGA STANJA V PODJETJU	2
1.1 DEJAVNOST, TRG IN KONKURENTI PODJETJA	2
1.2 POSLOVANJE PODJETJA	5
1.3 ANALIZA PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI.....	7
2 OPIS INVESTICIJE PODJETJA	9
2.1 PREMOŽENJE IZ NASLOVA INVESTICIJE IN VIRI FINANCIRANJA.....	11
2.2 PRIHODKI IN ODHODKI PODJETJA IZ NASLOVA INVESTICIJE	12
3 PRIKAZ MOŽNIH NAČINOV FINANCIRANJA INVESTICIJE V EKOLOŠKI OTOK Z ELEKTRARNO.....	13
4 ANALIZA UPRAVIČENOSTI INVESTICIJE	14
4.1 PRIMERJAVA POSLOVANJA PRED IN PO IZVEDBI INVESTICIJE OB UPOŠTEVANJU RAZLIČNIH MOŽNOSTI FINANCIRANJA.....	14
4.1.1 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z LASTNIMI VIRI	18
4.1.2 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z LASTNIMI VIRI TER SUBVENCIJO	19
4.1.3 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE S KRATKOROČNIM BANČNIM KREDITOM, LASTNIMI VIRI TER SUBVENCIJO.....	20
4.1.4 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z DOLGOROČNIM BANČNIM KREDITOM TER SUBVENCIJO	20
4.1.5 ANALIZA OBČUTLJIVOSTI	21
4.2 OCENA PROJEKTA S STATIČNIMI IN DINAMIČNIMI METODAMI ZA OCENJEVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKTOV	22
SKLEP.....	24
LITERATURA IN VIRI.....	26

KAZALO TABEL

TABELA 1: PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI, NEVARNOSTI PODJETJA	7
TABELA 2: MOŽNOSTI FINANCIRANJA NALOŽBE V EKOLOŠKI OTOK Z ELEKTRARNO.....	13
TABELA 3: PRIKAZ REZULTATOV STATIČNE IN DINAMIČNIH METOD OCENJEVANJA PROJEKTOV ...	23

UVOD

Podjetje MBA, d. o. o. (v nadaljevanju MBA), družinsko podjetje mikro velikosti, se s proizvodnjo gumi-tehničnih proizvodov ukvarja že 14 let. Tovrstna proizvodnja sicer zahteva stalne tehnološke izboljšave v proizvodnem procesu in strojni opremi z namenom zagotavljanja večje kakovosti zahtevnejših proizvodov, a osnovni procesi predelave surove gume ostajajo vseskozi enaki. Ne glede na stalnost teh procesov in na zahtevano stopnjo avtomatizacije proizvodnje, si podjetje z namenom maksimizacije dobička prizadeva zniževati svoje stroške. Menedžment podjetja si v tem okviru prizadeva za racionalizacijo spremenljivih stroškov in za dolgoročno zniževanje stalnih stroškov, ki imajo v strukturi vseh odhodkov najvišje deleže.

Uresničevanje teh prizadevanj podjetje načrtuje z izgradnjo ekološkega otoka in postavitvijo sončne elektrarne. Naložba v obnovljive vire energije bi po mnenju vodstva podjetja dolgoročno predstavljala veliko korist. Z ozirom na že načrtovano postavitev ekološkega otoka, ki je v predelovalni dejavnosti skorajda nujen z vidika ločevanja industrijskih odpadkov, bi bilo sončno elektrarno smotno postaviti na strešno kritino načrtovanega ekološkega otoka. Ekološki otok, osnova za pridobitev certifikata sistema za ravnanje z okoljem, podjetju omogoča večjo preglednost nad odpadki različnih vrst, hkrati pa z omenjeno elektrarno zagotavlja višji prispevek za kritje stalnih stroškov in dobička.

Glede na možnosti podpore države, bi se projekt izgradnje ekološkega otoka in sončne elektrarne lahko financiral ali s pomočjo nepovratnih sredstev za podporo ustanavljanju in razvoju mikro podjetij, za katera posamezna ministrstva vsako leto pripravljajo razpise, ali s pomočjo nekaterih državnih agencij, ki v skrbi za okolje ponujajo ugodne kredite. Razpisni pogoji za pridobitev nepovratnih sredstev in ugodnih kreditov so v okviru državnega razvojnega programa 2007–2013 že vrsto let enaka, zato vodstvo podjetja pričakuje izgradnjo objekta v obdobju, v katerem je načrtovano podeljevanje subvencij.

Ovira na poti pridobitve državnih subvencij preučevanemu podjetju predstavlja v preteklosti izoblikovano dejstvo, da vodstvo odloča o večjih naložbah večinoma intuitivno ali zgolj na osnovi višine denarnih sredstev brez analize ekonomske učinkovitosti. Takšne presoje so tvegane tudi v primerih, podpore ni moč pridobiti, rezultat plačilne nesposobnosti pa je v najslabšem primeru lahko tudi propad podjetja, ki jo takšna odločitev povzroči. Za preprečitev takšnega scenarija v prihodnje je za vse tovrstne odločitve smotnejše pristopiti analitično s pomočjo metod ocenjevanja ekonomske upravičenosti projektov, upoštevajoč več možnih načinov financiranja naložbe.

Po lastnem prepričanju je poznavanje tematike s področja ocenjevanja ekonomske upravičenosti projektov za odločitve o investicijskih projektih bistvenega pomena. Glavni namen tega diplomskega dela je torej bralcu in vodstvu podjetja MBA prikazati analizo upravičenosti investicije. To pomeni primerjavo poslovanja podjetja pred in po izvedbi naložbe z odzivnostjo na spremembe ter vrednotenje omenjene naložbe s pomočjo statičnih in dinamičnih metod ocenjevanja investicijskih projektov.

Izbira projekta ali metode za ocenjevanje projekta se mora, ne glede na dobljene rezultate vrednotenja, podkrepiti z investitorjevimi vidiki in argumenti. Zato je argumentacija rezultatov posameznih metod nujna in cilj te naloge. Osrednji cilj diplomskega dela pa je na podlagi analize trenutnega stanja in opisa investicije ugotoviti ekonomsko upravičenost investicije v ekološki otok s sončno elektrarno.

Struktura diplomskega dela poleg uvoda in sklepa zajema štiri poglavja. V prvem poglavju s predstavitvijo podjetja, njenih konkurentov in trga opisujem izhodišča za analizo prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti. Ta predstavlja osnovo za presojo smiselnosti izvedbe projekta izgradnje ekološkega otoka in sončne elektrarne. Drugo poglavje je namenjeno podrobnemu opisu naložbe in opredelitvi stroškov ter prihodkov, ki so povezani z odločitvijo. Tretje poglavje je namenjeno pregledu možnosti financiranja morebitne odločitve, ki v zadnjem poglavju z analizo upravičenosti investicije nudijo rezultate po posameznih virih in bralcu ustvarjajo lastno predstavo o smiselnosti izvedbe opisane investicije. Diplomsko delo se konča s sklepnim poglavjem, ki prikazuje oceno smiselnosti opisane investicije.

1 ANALIZA TRENUTNEGA STANJA V PODJETJU

1.1 DEJAVNOST, TRG IN KONKURENTI PODJETJA

Podjetje MBA, ustanovljeno leta 1990 s sedežem na Škofljici, je bilo po besedah vodstva podjetja registrirano za opravljanje dejavnosti trgovine z živilskimi in neživilskimi izdelki, ukvarjalo pa se je z zastopstvom varilnih mask švicarskega proizvajalca ter s posredništvom tehnično-kovinskih rezervnih delov. Zaradi kasnejšega poslovnega povezovanja enega izmed lastnikov s tujimi podjetji, proizvajalci strojev za predelavo umetnih mas, je podjetje leta 1996 kupilo stroj za vulkanizacijo gume, s čimer je 5 let le dopolnjevalo prvotno dejavnost. Leta 2001 se je podjetje s spremembo dejavnosti v sodnem registru in z nakupom stroja za brizganje plastike v celoti preusmerilo v proizvodnjo gumi-tehničnih proizvodov, leta 2004 pa je s prevzemom podjetja PGS, d. o. o. v industrijsko-poslovni coni Kanižarica pri Črnomlju povečalo svoj strojni park. S proizvodnjo gumi-tehničnih proizvodov za primarno in sekundarno vgradnjo (glej Prilogo 1) je podjetje danes eden izmed mnogih dobaviteljev velikim nemškimi avtomobilskim koncernom. Manjši delež proizvodnega asortimenta je namenjen drugim dejavnostim. Po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008 (Statistični urad Republike Slovenije, b. l.) se osnovna dejavnost umešča v razred C22.190 – proizvodnja drugih izdelkov iz gume, proizvodni program pa je razširjen na celovito ponudbo storitev od idejne zasnove proizvoda, njegove konstrukcije in izdelave orodja zanj do velikoserijske proizvodnje.

Kljub temu, da je podjetje izrazito usmerjeno k izpolnjevanju želja kupcev, je ponudba z vidika nabora skupin gumi-tehničnih proizvodov omejena. Podjetje namreč razpolaga s štirimi brizgalnimi stroji za predelavo umetnih mas, omejitve za širino asortimenta pa so tudi velikost strojev, tehnologija izdelave proizvodov in količina posameznih naročil, ki jih določa kupec. To velja tudi za primerljiva podjetja, saj praksa kaže, da se nabor skupin proizvodov večja z velikostjo podjetja. Skupine proizvodov, ki jih izdeluje preučevano podjetje za različne industrije, so mehovi, manšete, prevodnice, ventili, tesnila in tesnilni obroči raznovrstnih oblik

manjših velikosti (Izdelki v podjetju MBA, 2010). Med skupine gumi-tehničnih proizvodov pa poleg navedenih skupin umeščamo tudi skupine skoznikov in, profilnih tesnil, obloge stopalk, membrane, blažilce, držala napeljav, zaščite konektorjev in napeljav, dušilce zvoka ter cevi, ki so sestavni deli vozil, delovnih strojev, lahko tudi aparatov bele tehnike in drugih naprav. S svojo ponudbo proizvodnega programa se analizirano podjetje, enako kot primerljiva podjetja, kot vmesni člen verige dobaviteljev nemških in drugih proizvajalcev avtomobilov umešča med proizvajalce umetnih mas (predelava umetnega kavčuka z določenimi primesmi v surovo gumo) in podjetja, ki se ukvarjajo z montažo posameznih sklopov vozil oziroma drugih strojev.

Gumi-tehnični proizvodi so zaradi praktičnosti in vsesplošne uporabnosti prisotni skorajda povsod, saj so zaradi osnovne značilnosti gume, tj. prožnost, ki jim daje posebno vrednost, sprejeti kot nezamenljiv proizvod. Dejstvo, da se ti proizvodi pojavljajo na velikem številu različnih trgov, in zahteve trga po masovni proizvodnji omogočajo rast števila podjetij, ki se ukvarjajo ali s tovrstno proizvodnjo ali pa so z drugimi podpornimi dejavnostmi (glede na to, da gumi-tehnični proizvodi večinoma predstavljajo polproizvode) vmesni člen v verigi dobaviteljev proizvajalcev končnih proizvodov. Ilustrativni primer je proizvodnja pralnih strojev, ki poleg cevi in drugih skoznikov vsebuje številna tesnila, proizvode podjetij s področja gumarstva. Preučevano podjetje, ki deluje na medorganizacijskem trgu, ima zato znotraj in zunaj nacionalnih meja veliko konkurentov. V Sloveniji je namreč v dejavnosti proizvodnje drugih izdelkov iz gume registriranih 98 podjetij (AJ PES, 2010), evropski trg pa šteje več tisoč tovrstnih podjetij. Po podatkih evropskega statističnega urada je bilo v letu 2006 registriranih 5.800 podjetij (Eurostat, 2009), ki so se ukvarjala z omenjeno proizvodnjo.

Kljub temu da podjetja s področja gumarstva oskrbujejo različne dejavnosti, pa je rast števila podjetij na področju gumarstva v Sloveniji in Evropi predvsem odraz gibanja avtomobilskega trga, ki je zaradi velikosti ter močne vpetosti v gospodarstvo Evrope, kljub različnim političnim interesom, predmet stalnega nadzora in njegova rast je željena stalnica večine. Avtomobilski trg po podatkih evropskega statističnega urada nedvomno raste. V zadnjih štirih letih je stopnja rasti novo-registriranih osebnih vozil v Evropi, upošteva je slabše prodajne rezultate v času krize, v povprečju do 1 odstotek letno, po nekaterih državah Evrope do celo 10 odstotkov (Eurostat, b. l.), v Sloveniji dobrih 6 odstotkov letno (Statistični urad Republike Slovenije, 2009). Za primerjavo, stopnja rasti novo-nastalih podjetij v razredu C22.190 je v Sloveniji v povprečju 3,6 odstotka letno (Analiza trga, 2011).

Omenjeni trg nudi torej zadosten potencial za razvoj vsem podpornim dejavnostim, tudi gumarstvu. Ob upoštevanju dejstva, da se postopki in materiali nenehno razvijajo, je manevrskega prostora za vstop v panogo namreč dovolj. Možnost zamenljivosti gumi-tehničnih proizvodov s substituti zaradi prožnosti gume pa je zelo majhna. Kljub zaostritvi konkurence, za katero so delno kriva novo nastala podjetja, je glavna ovira za vstop na trg cenovna politika velikih proizvajalcev avtomobilskih znamk. Moč velikih kupcev, ki so z velikimi avtomobilskimi koncerni v neposredni povezavi in predstavljajo zadnji člen v verigi dobaviteljev za proizvodnjo avtomobilov, v dejavnosti gumarstva narekuje smernice poslovanja obstoječim podjetjem, ne glede na njihovo lokacijo. Ustvarjeni pritisk kljub stabilnosti tega trga

in privlačnosti za nastanek novih podjetij pomeni za obstoječa podjetja, ki se ukvarjajo z gumarstvom, željo po odmiku ter preusmeritvi na nova, vizionarsko in tehnološko odličnejša področja. Rezultat tega je tržna diverzifikacija in s tem možnost zmanjšanja tveganja izpada prihodkov za primer nastanka krize. Enako velja za podjetje MBA, čeprav je tržna diverzifikacija predmet daljšega časovnega okvira in trenutno ni v skladu z njegovo vizijo, ki predvideva le generično rast.

Glede na splošno uporabnost in širok nabor gumi-tehničnih proizvodov je za podjetje MBA potrebno opredeliti in spremljati tako posredne kot neposredne konkurente. Analizirano podjetje veliko podjetij v dejavnosti proizvodnje drugih izdelkov iz gume šteje med posredne konkurente. Vzrok za to izhaja iz splošne uporabnosti in širokega nabora gumi-tehničnih proizvodov, zaradi česar se posredni konkurenti ne glede na razvejanost njihovega proizvodnega programa primarno usmerjajo na trge gradbeništva, delovnih strojev, elektro industrijo, strojne inštalacije, na trge bele in sanitarne tehnike, živilske industrije ter na trge medicinske in farmacevtske industrije (Izdelki v podjetju Siliko, 2010). Zaradi narave proizvodnje in tehnologije izdelave tovrstnih skupin proizvodov je ob vzpostavljenih dobrih poslovnih povezavah preusmeritev primarnega programa resda mogoča in hitro izvedljiva, a zaradi vpetosti podjetij v verigo med dobavitelji in kupci pojava ni zaslediti pogosto. Ta podjetja so navadno osredotočena na določeno skupino proizvodov in moč svoje blagovne znamke utrjujejo le na določenih trgih.

Neposredni konkurenti podjetja MBA so po besedah vodstva podjetja ciljno usmerjeni na trge avtomobilske industrije in imajo pomembno vlogo pri poslovanju podjetij v skupini. Glede na velikost ter širino ponudbe proizvodnega in storitvenega programa nekaterih je veliko konkurentov tudi dobaviteljev in kupcev opisovanega podjetja. Ti glede na širino ponudbe pokrivajo tudi druge dejavnosti (npr. mehanska obdelava kovin in druge), ki so v tesni povezavi s predelavo umetnih mas, ali pa zaradi preobremenjenosti lastnih kapacitet določene serije proizvodov predajo drugim podjetjem in izdelane proizvode od teh odkupujejo. Odkup nekaterih proizvodov je lahko posledica tudi tehnološke zahtevnosti izdelave ali višina stroškov izdelave zaradi pomanjkanja ustreznih strojev. Neposredni konkurenti preučevanega podjetja so v Sloveniji podjetje Siliko, d. o. o. (v nadaljevanju Siliko), ki je z največjim tržnim deležem v Sloveniji na tem področju tudi največje podjetje po številu zaposlenih in višini prihodkov (Konkurečna analiza podjetja MBA, b. l.), podjetje Klander, d. o. o. (v nadaljevanju Klander), Sava – GTI, d. o. o., Tesnila Kalčič, s. p., Tesnila Trzin, d. o. o., Elastik, d. o. o. (v nadaljevanju Elastik), podjetje Tech-Gum Damijan Kuhta, s. p., Tomanič Roman, s. p., zunaj meja Slovenije pa podjetje med neposredne konkurente šteje podjetje Deisenhammer, G. m. b. H. (v nadaljevanju DH), K.U.K.T., G. m. b. H. (v nadaljevanju KUKT), Elko, G. m. b. H. (v nadaljevanju Elko), podjetje Monaris, d. o. o. (v nadaljevanju Monaris).

Podjetje Siliko se z gumarstvom za neposredno prvo oziroma drugo vgradnjo svojih proizvodov v avtomobilih nemških in drugih blagovnih znamk ukvarja že več kot 20 let. S svojim proizvodnim programom in 170 zaposlenimi pokriva tudi trge strojne inštalacije, industrijo sanitarne in bele tehnike ter živilsko industrijo (Podatki o številu zaposlenih v podjetju Siliko,

2010). Podjetje tako igra pomembno vlogo med konkurenti v domačem in tujem okolju. Po velikosti primerljivejše podjetje je podjetje Elastik iz Izole, ki s podjetjem MBA sovpada tako po številu zaposlenih kot višini ustvarjenega prihodka (Finančni podatki za podjetje Elastik, 2010). Proizvodni program je, enako kot pri preučevanem podjetju, usmerjen na trge avtomobilske industrije. Podjetje Klander iz Ljubljane je podjetju MBA s 13 zaposlenimi najbolj primerljivo. S približno enako višino ustvarjenih prihodkov (Finančni podatki za podjetje Klander, 2010) ima to podjetje enak proizvodni program z istimi kupci in dobavitelji. V Avstriji podjetju MBA konkurira podjetje DH, ki je s 24 zaposlenimi ozko usmerjeno v proizvodnjo tesnil za avtomobilsko in drugo industrijo (Proizvodi podjetja Deisenhammer, 2010). Podjetje KUKT iz Nemčije je na trge avtomobilske, živilske, medicinske ter druge industrije usmerjeno s programi proizvodov, ki so kombinacija kovine in gume oziroma drugih umetnih mas. Zaradi usmerjenosti v proizvode, ki so kombinacija več različnih materialov. To podjetje, enako kot podjetje Siliko, pokriva tudi druge dejavnosti, tj. mehansko obdelavo kovin. S 64 zaposlenimi je podjetje Monaris največje podjetje s proizvodnjo gumi-tehničnih proizvodov na hrvaških tleh, proizvodni program pa je skoraj v celoti namenjen avtomobilski proizvodnji nemških znamk (Predstavitev podjetja Monaris, 2010). Njihov največji kupec, podjetje WOCO Industritechnik, G. m. b. H., pa je kupec tudi analiziranega podjetja.

Podjetju MBA, po notranjih virih največji konkurent hkrati predstavlja tudi največjega odjemalca. To je podjetje Siliko, s katerim podjetje MBA ustvari 30 odstotkov prodaje. S podjetjema iz Nemčije, konkurentoma KUKT in Elko, ustvari podjetje MBA slabih 25 odstotkov vse prodaje, medtem ko s podjetjem DH iz Avstrije ustvarja slabih 20 odstotkov prodaje. S podjetjem Monaris, največjim kupcem analiziranega podjetja na Hrvaškem, ustvari dobrih 11 odstotkov prodaje. Preostali delež ustvarjenih prihodkov podjetje ustvarja z manjšimi kupci.

MBA na strani nabavnega trga, kot zagotavlja vodstvo tega podjetja, največ posluje s podjetji, ki proizvajajo surove umetne mase in orodja (glej Prilogo 2) za izdelavo gumi-tehničnih proizvodov. Pri nabavi surovine geografska razvrstitev dobaviteljev govori v prid tujim dobaviteljem, kot so PTE, G. m. b. H., Kraiburg, G. m. b. H., Phoenix, G. m. b. H., ki je podružnično podjetje Continental, A. G., in nekaj drugih. V Sloveniji namreč podjetij, ki se ukvarjajo s predelavo kavčuka, poleg podjetja Savatech, d. o. o. in Gomline, d. o. o. ni in zato ni zadostne ponudbe surovin. Kot že omenjeno, podjetje tudi na nabavnem trgu sodeluje s svojimi konkurenti, največ s podjetjem Siliko, ki se poleg gumarstva ukvarja tudi z orodjarstvom. Ostali dobavitelji so manjši proizvajalci orodij in drugi dobavitelji.

1.2 POSLOVANJE PODJETJA

Poslovni rezultati podjetja MBA so po besedah vodstva v času največje gospodarske rasti Slovenije, to je od leta 2002 do avgusta 2007, skozi stalni prirast čistih prihodkov od prodaje, ki so se v tem obdobju gibali okoli 500.000 evrov, nakazovali uspešno podjetje. Z letom 2007 je vrednost teh prihodkov padla pod 400.000 evrov (glej Prilogo 4), konec poslovnega leta 2009 pa je ta vrednost zavzemala le 306.667 evrov, kar je na zaposlenega dobrih 70.000 evrov. Povprečje je za 98 podjetij, ki po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008 dejujejo v istem

razredu kot analizirano podjetje, skoraj dvakrat toliko, največji konkurent, podjetje Siliko, pa ustvari dobiroh 120.000 evrov prihodkov na zaposlenega (Konkurečna analiza podjetja MBA, 2011). S prihodki pod 2 milijonoma evrov – kolikor je zakonsko določena meja med mikro in malimi podjetji – se tako podjetje MBA z danes 6 rednimi zaposlenimi po Zakonu o gospodarskih družbah (Ur. l. RS, št. 42/2006), ki v 55. členu določa merila za velikost gospodarskih družb, uvršča med mikro podjetja.

Zaradi upada aktivnosti po letu 2007 in s tem posledično upada čistih prihodkov od prodaje (v letih od 2007 do 2009 je bila rast teh prihodkov preučevanega podjetja negativna in je v povprečju dosegala -12,2 odstotkov) so imela majhna podjetja težave na strani stroškov, ki so ostali skorajda nespremenjeni. V podjetjih dejavnosti proizvodnje drugih izdelkov iz gume predstavljajo stalni stroški namreč velik delež celotnih stroškov. Medtem ko so podjetja v dejavnosti gumarstva v povprečju še zagotavljala zadostno višino prispevka za kritje stalnih stroškov in dobička, pa je koeficient gospodarnosti poslovanja podjetja, izračunan kot razmerje med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki (Hočevar, Igličar & Zaman, 2004), v letu 2009 znašal le 0,97. Kljub majhnosti in izgubi pa je podjetje prepoznavno na trgih znotraj in zunaj meja Evropske unije, kjer ustvari 60 odstotkov vseh prihodkov (Izvozni delež v dohodku za podjetje MBA, 2010).

Posledica zmanjšanja obsega poslovanja se je kazala tudi v ostalih kategorijah finančnih izkazov. Na strani izkazovanja dobičkov je podjetje od leta 2002 naprej beležilo pozitivne dobičke, v letu 2009 pa je podjetje ustvarilo izgubo v višini skoraj 10.000 evrov, medtem ko je podjetje Siliko vseskozi izkazovalo dobičke nad 2 milijonoma evrov (Finančni podatki za podjetje Siliko, 2010). Za podjetje MBA so tako kazalniki dobičkonosnosti prihodkov, sredstev in kapitala za leto 2009 negativni. Čista dobičkonosnost kapitala, to je razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem kapitala (Hočevar et al, 2004), je znašala -6,8 odstotka, medtem ko je kazalnik podjetja Siliko znašal 23,3 odstotka, a od povprečja dejavnosti proizvodnje drugih izdelkov iz gume ni bistveno odstopal. To je znašalo -5,4 odstotka (Konkurečna analiza podjetja MBA, 2010). Kazalnik dobičkonosnosti kapitala podjetja Siliko se je glede na prejšnja leta, enako tudi dobičkonosnost sredstev, povečal za več kot 100 odstotkov (Finančni podatki za podjetje Siliko, 2010), kar je poleg široke ponudbe proizvodnega in storitvenega programa za zadovoljevanje potreb širšemu krogu kupcev posledica okrepljenih poslovnih sodelovanj med večjimi podjetji v času gospodarske in finančne krize. Ker mikro in mala podjetja tesnejših povezav niso bila deležna ali so jih bila deležna v manjšem obsegu, so negativne vrednosti teh kazalnikov značilnejše za podjetja manjših velikosti. To z dobičkonosnostjo kapitala -10,0 odstotkov dokazuje tudi podjetje Klander (Finančni podatki za podjetje Klander, 2010), ki je analiziranemu podjetju z vidika proizvodnega programa najbližje.

Na strani likvidnosti in zadolženosti podjetje MBA že od leta 2007 naprej izkazuje zelo konstantne rezultate. Kazalnik pospešenega koeficienta likvidnosti je v letu 2009 znašal 1,8; medtem ko je povprečje dejavnosti proizvodnje drugih izdelkov iz gume v istem letu znašalo 1,0 (Konkurečna analiza podjetja MBA, 2010), kar pomeni, da je podjetje v vsakem trenutku

sposobno poravnati svoje kratkoročne obveznosti, četudi ne bi moglo prodati svojih zalog. Delež dolgov v financiranju, torej delež vseh dolgov v obveznostih do virov sredstev (Hočevar et al, 2004), je v letu 2009 znašal 55,1 odstotka. To kaže, da je več kot polovica sredstev financirana s tujimi viri, ne glede na to, da podjetje že nekaj let ni investiralo v novo strojno ali drugo opremo. V primerjavi s podjetjem Siliko, največjim podjetjem v dejavnosti proizvodnje drugih izdelkov iz gume pri nas, je vrednost skoraj identična. Povprečje gumarske dejavnosti pa je za skoraj 10 odstotnih točk višje in je posledica investicijske intenzivnosti zaradi upada aktivnosti v času krize.

1.3 ANALIZA PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI

Na osnovi prikaza analize dejavnosti, trga, konkurence in poslovanja podjetja s pomočjo razgovorov z vodstvom podjetja MBA v nadaljevanju prikazujem prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti tega podjetja. Medtem ko prednosti in slabosti podjetja predstavlja notranje okolje podjetja, izvirajo priložnosti in nevarnosti iz zunanjega okolja (Pučko, 2008). V Tabeli 1 so prednosti ter slabosti opredeljene po posameznih funkcijah v podjetju, priložnosti in nevarnosti po posameznih vrstah okolja.

Tabela 1: Prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti podjetja

	Prednosti	Slabosti
Splošno	Neizkoriščen prostor v neposredni bližini proizvodne hale	- Neugodna geografska lega in oddaljenost poslovne enote od sedeža podjetja, tudi od ključnih strateških odjemalcev - Neizkoriščen prostor zunaj proizvodne hale
Proizvodna funkcija	- Usposobljenost kadrov - V proizvodnjo vpeljan menedžment kakovosti - Spoštovanje rokov dobave	Neuspešne prilagoditve trgu, ki zahteva stalno ter hitro posodabljanje strojne in računalniške opreme
Nabavna funkcija	- Utečeni nabavni tokovi z dobavitelji - Plačevanje dobaviteljem v rokih	/
Trženjska funkcija	- Majhen obsež odjemalcev, ki je prednost, lahko pa tudi nevarnost - Zaradi vzpostavljenih povezav z odjemalci nizka vlaganja v trženje	Velika odvisnost od strateškega odjemalca in posledično velika občutljivost ter ranljivost na tržna nihanja

Se nadaljuje

Nadaljevanje

	Prednosti	Slabosti
Finančna funkcija	• Uspešna pogajanja o plačilnih rokih pri dobaviteljih • Z izjemo poslovnega leta 2009, izkazovanje dobrih poslovnih rezultatov • Dobre bonitete pri poslovnih bankah	/
Tehnološko-tehnična funkcija	• Strojna in tehnološka opremljenost proizvodnega procesa • Možnost nadgradnje procesa in njegova optimizacija • Dobra računalniška podprtost poslovanja	/
Kadrovska funkcija	• Vlaganja v funkcionalna usposabljanja delavcev • Dovzetnost in pripravljenost delavcev ter želja za spremembe	• Velika obremenjenost vodstva podjetja in premajhen prenos pooblastil na sodelavce
Menedžment	• Motiviranost vodstva ter iskanje novih tehnoloških in ekonomskih rešitev • Izdelan sistem upravljanja – načrtovanje, organiziranje, vodenje in nadzor ter ukrepanje	• Premalo pozornosti na prihodkovni in stroškovni strani v času nihanj v povpraševanju • Neizdelan načrt vodenja v kriznem času
	Priložnosti	Nevarnosti
Politično okolje	• Pogoji za razvoj podjetij s pomočjo ugodnih kreditov in nepovratnih sredstev	• Predvidene spremembe v zakonodaji o delovnih razmerjih – malo delo
Gospodarsko okolje	• Začetki ponovnega dviga gospodarske aktivnosti v Sloveniji in drugod • Zaradi močnih avtomobilskih koncernov otežen vstop v panogo • Pojav novih podjetij na področju izdelave	• Pričakovana rast električne energije • Stopnja nezaupanja in plačilna nedisciplina nekaterih kupcev • Stalna rast cen predelanega kavčuka
Demografsko okolje	/	• Upad števila strokovno izobraženih vulkanizerjev

Se nadaljuje

Nadaljevanje

	Priložnosti	Nevarnosti
Tehnološko okolje	• Visoka tehnološka raven kakovosti panelov sončnih celic in njihova pričakovana življenjska doba	/
Naravno okolje	• Močna sončna intenzivnost v okolici poslovne enote podjetja	/

Projekt izgradnje ekološkega otoka in sončne elektrarne bi z zmanjšanjem spremenljivih in stalnih stroškov za omenjeno podjetje pomenil zmanjšanje nevarnosti pričakovane rasti električne energije in drugih storitev. Zelena izvedba investicije hkrati pomeni tudi izrabo priložnosti pogojev za razvoj podjetij s pomočjo ugodnih kreditov in nepovratnih sredstev, za katera posamezna ministrstva ter agencije pripravljajo razpise, visoko tehnološko raven kakovosti panelov sončnih celic in sistemov za delovanje sončne elektrarne ter močno sončno intenzivnost na lokaciji proizvodno-poslovne enote podjetja MBA.

2 OPIS INVESTICIJE PODJETJA

Investicijo, ki jo podjetje MBA po zagotovilih svojega vodstva načrtuje zlasti v želji uresničevanja zniževanja stroškov, sestavlja izgradnja ekološkega otoka in sončne elektrarne v industrijsko-poslovni coni Kanižarica pri Črnomlju, kjer ima analizirano podjetje lociran proizvodno-poslovni obrat. Medtem ko se z izgradnjo ekološkega otoka pričakuje gospodarnejše ravnanje z odpadki in s tem nižje spremenljive stroške, se s postavitvijo sončne elektrarne uresničuje ideja nižjih stroškov električne energije in višjih prihodkov iz naslova prodaje električne energije. Postavitev sončne elektrarne je zaradi racionalnejše izrabe prostora predvidena na streho ekološkega otoka. Investicija v ekološki otok s pripadajočo elektrarno bi tako, kot simbolno prikazuje Priloga 5, v neposredni bližini proizvodne hale skladno zaključevala poslovno-proizvodni kompleks v celoto.

Podjetje naložbe v ekološki otok z elektrarno ne načrtuje zgolj zaradi zmanjševanja stroškov komunalnih storitev in stroškov energije, pač pa tudi zaradi možnosti pridobitve certifikata sistema ravnanja z okoljem, ki jo takšna pridobitev omogoča. Sistem ravnanja z okoljem v preučevanem primeru predvsem pomeni ločevanje industrijskih odpadkov, ki jih je moč predelati. To so najpogostejše ostanki vulkanizirane gume, ki nastajajo pri izdelavi gumi-tehničnih proizvodov v orodjih, ostanki surove gume in zaradi slabe izdelave zavrženi proizvodi. Količinsko manj je odpadkov plastičnih in umetnih mas, ki jih vulkanizerji ter podjetja odlagajo, enako kot vse ostale, v konvencionalne smetnjake.

Prednost takšne investicije za podjetje pomeni tudi nastanek novih materialnih zmogljivosti, medtem ko novih kadrovskih zmogljivosti management podjetja ne pričakuje. Z omenjeno naložbo je namreč omogočena hramba lesenih Euro palet in odpadnega kartona, ki trenutno jemljejo prostor v obstoječem skladišču surovin. Sprostitev prostorskih kapacitet v skladišču surovin pa bo omogočala skladiščenje vse surove gume in kartonaste embalaže, ki zaradi omejene velikosti tega skladišča začasno zavzemajo del prostora v skladišču zalog končnih proizvodov. Investicija v ekološki otok z elektrarno za podjetje torej pomeni tudi uresničevanje strategije enakomerne proizvodnje (akumulacija zalog izven sezone) nekaterih sezonskih proizvodov. Ob sedanjih zmogljivostih je podjetje namreč zaradi omejitev velikosti in zasedenosti skladišča zalog končnih proizvodov prisiljena najemati študentsko delo za tretjo izmeno. Sprostitev prostorskih kapacitet v skladišču surovin pa podjetju ne bo omogočala količinsko večjih ali pogostejših nabav surove gume, saj ima ta omejen in relativno kratek rok uporabnosti.

Z uvedbo strategije enakomerne proizvodnje podjetje planira boljšo izkoriščenost materialnih zmogljivosti in ohranitev števila delovnih mest. Že trenutne zadolžitve vulkanizerjev namreč zahtevajo čiščenje delovnega mesta po vsaki izmeni, kamor je vključena tudi izpraznitev zabojnikov odpadne gume in drugih odpadkov v konvencionalne odpadke. Glede na to, da bi bili po izgradnji smetnjaki ločeni, bi zaposleni odpadno gumo ali druge odpadke odvrgli v namenski smetnjak, zato z investicijo v ekološki otok ni predvidenih novih zaposlitev.

Ekološki otok bo imel uporabno površino 50 kvadratnih metrov. Po mnenju vodstva preučevanega podjetja je površina glede na velikost proizvodnega obrata in trenutnih potreb po shranjevanju odpadkov dovolj velika, kljub temu da z nekaj več kot 4.000 kvadratnimi metri proste površine zemljišča ni prostorskih omejitev. Izgradnja objekta je planirana v obliki črke U z betonskimi zidaki in jekleno konstrukcijo za podporo 90 kvadratnih metrov velike strehe. Zaradi lažje montaže predvidene elektrarne, po oceni podjetja GRADIAN, Ignac Udovič, s. p. (v nadaljevanju Gadian), izbor strešne kritine govori v prid aluminiju brez toplotne izolacije.

Po internih virih podjetja MBA predstavlja strošek energije skoraj 30 odstotkov vseh stalnih stroškov, zato ga podjetje z možnostjo uporabe tehnologije izkoriščanja obnovljivih virov energije želi zmanjšati. Ideja o celotni odpravi stroška oziroma njegovi nadomestitvi s prihodkom iz naslova prodaje električne energije pa je zaradi majhne površine strehe ekološkega otoka nesmiselna. Za predvideno velikost elektrarne trenutne tehnologije izdelave in dani izkoristki sončnih celic namreč ne omogočajo zadostnih potreb po električni energiji omenjenega proizvodnega obrata. Po internih podatkih podjetja ENERGIJA SONCA – KO-operating, d. o. o. (v nadaljevanju Energija Sonca), je vršna moč elektrarne takšnega obsega v optimalnih pogojih in življenjski dobi 20 let ocenjena maksimalno na 10 kWp (kilovat pik), pri čemer s starostjo pada. V primerjavi s porabo električne energije analiziranega podjetja v poslovnem letu 2009 ta vršna moč predstavlja le 1/7 porabljene energije. V ta namen podjetje za dodatno kratkoročno zmanjšanje stroška energije razmišlja o uvedbi posebnih merilnih in nadzornih mest na delovnih strojih, s čimer bi optimalnejše uravnavalo porabo elektrike, kar pa v diplomskem delu pri analizi upravičenosti investicije ni upoštevano. Ne glede na to je

podjetje, v kolikor bo njegova aktivnost v prihodnosti večja in sinergijski učinek pridobivanja elektrike iz obnovljivih virov viden, pripravljeno investirati tudi v izgradnjo sončne elektrarne večjih dimenzij na strehi trenutne proizvodne hale. Šele s to naložbo bi podjetje namreč omogočalo nižje cene svojih proizvodov in nadaljnjo konkurenčnost na trgu.

2.1 PREMOŽENJE IZ NASLOVA INVESTICIJE IN VIRI FINANCIRANJA

Investicija v predvideni ekološki otok bi po oceni podjetja Gadian brez davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) znašala skoraj 18.000 evrov (Gadian, Ignac Udovič, s. p., 2010). Podjetje Energija Sonca pa vrednost postavitve sončne elektrarne ocenjuje na 35.000 evrov brez DDV (Energija Sonca – KO-operating, d. o. o., 2010). Za uresničitev investicije ekološkega otoka z elektrarno je poleg del in storitev obeh ponudnikov potrebno upoštevati tudi druge stroške, ki niso predmet ponudb. Končna ocena investicije je zato sestavljena iz cen obeh ponudb omenjenih podjetij in dodatnih stroškov, ki so potrebni za izvedbo investicije. Med dodatne stroške je tako potrebno upoštevati stroške gradbenega dovoljenja objekta in stroške postopka priključitve sončnih elektrarn na distribucijsko omrežje, kot so pridobitev projektnih pogojev, pridobitev soglasja za priključitev ter sklenitev pogodbe o priključitvi in odkupu električne energije (Javna agencija RS za energijo - Postopek priključitve na elektroenergetsko omrežje, 2010). Slednji so po informacijah strokovnega sodelavca Elektro Ljubljana, d. d., brez DDV ocenjeni na skupno 1.600 evrov. K tem je potrebno prišteti tudi stroške strelovodne zaščite, ki niso vključeni v nobeno ponudbo in so ocenjeni na 1.200 evrov brez DDV. Stroški drobnega materiala so v ponudbi podjetja Gadian upoštevani, pri montaži sončne elektrarne pa so ti stroški ocenjeni na 1 odstotek neto nakupne vrednosti, torej nekaj več kot 350 evrov. Za ločevanje odpadkov v ekološkem otoku so predvidena 4 odlagalna mesta za različne odpadke. Za ločevanje odpadne gume, plastike in drugih odpadkov so zato predvideni 3 smenjaki podjetja Schaefer, d. o. o., v velikosti 1.100 litrov, ki so skupaj ocenjeni na 1.800 evrov brez DDV (Smetnjak za namenske odpadke v Schaefer-shop, 2010). Za odlaganje kartona in drugih papirnih odpadkov podjetje načrtuje nakup komunalnega zabojnika pri podjetju Dečar Produkt, d. o. o. (v nadaljevanju Dečar Produkt) velikosti 5 kubičnih metrov in vrednosti 680 evrov brez DDV (Komunalni zabojnik za odpadni karton podjetja Dečar Produkt, 2010). Skupna ocena naložbe v ekološki otok z elektrarno z upoštevanjem vseh pripadajočih stroškov znaša 58.600 evrov brez DDV.

Podjetje MBA želi investicijo glede na možnosti podpore države uresničiti v letu 2011 s pomočjo ugodnih kreditov in/ali nepovratnih sredstev. Razpisni pogoji Ekološkega sklada RS (Razpisi Ekosklada za kreditiranje okoljskih naložb, 2010) kreditiranja okoljskih naložb za namene sistemov in naprav za ločeno zbiranje odpadkov zahtevajo izkazovanje naložbe v višini vsaj 80.000 evrov, ki jih analizirano podjetje z načrtovano investicijo ne dosega. Ta pogoj je vzrok za to, da se bo v primeru dolžniškega financiranja podjetje moralo poslužiti bančnih virov financiranja, ne glede na to, da so obresti višje. Ekološki sklad RS v razpisnih pogojih financiranja takšnih projektov obljublja trimesečni Euribor plus 1,5 odstotka, medtem ko so obresti posojila za takšno naložbo, npr. pri banki Hypo Group Alpe Adria v najboljšem primeru višje vsaj za 1 odstotno točko (Obrestne mere pravnih oseb pri Hypo Group Alpe Adria, 2010).

Glede na visoke stroške bančnih posojil je za podjetje MBA torej preučitev možnosti delnega ali 100-odstotnega lastniškega financiranja ključnega pomena.

Glede na vsakoletne javne razpise za podporo ustanavljanju in razvoju mikro podjetij ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Javni razpisi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2010) v okviru razvojnega programa 2007–2013, bi se lahko naložba v sončno elektrarno delno financirala s pomočjo državnih subvencij. Predmet podpore tovrstnih javnih razpisov so že registrirana podjetja na podeželju znotraj določenih dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008 (Statistični urad Republike Slovenije, b. l.), kamor se uvršča tudi dejavnost podjetja MBA. Stopnja intenzivnosti podpore je glede na vrsto naložbe različna, za primer naložbe v pridobivanje energije iz obnovljivih virov pa je zagotovljena 70 odstotna podpora vrednosti predvidene sončne elektrarne (ocenjena vrednost je 35.000 evrov) ali 42 odstotkov celotne vrednosti investicije brez DDV (skupna ocena investicije je 58.600 evrov). Znesek državne podpore bi torej v danem primeru znašal dobrih 24.500 evrov.

2.2 PRIHODKI IN ODHODKI PODJETJA IZ NASLOVA INVESTICIJE

Podjetje MBA bo z investicijo v ekološki otok s sončno elektrarno ustvarjalo prihodke le iz naslova prodaje električne energije. Ta prihodek je po priključitvi sončne elektrarne na distribucijsko omrežje predviden v višini skoraj 330 evrov mesečno ali slabih 4.000 evrov na leto. Dobljena vrednost izhaja namreč iz lokacije omenjene elektrarne, izhodne moči, učinkovitosti sistema, ki jo ponudnik elektrarne ocenjuje na 9,3 odstotka, in izplena sistema glede na idealne pogoje. V preučevanem primeru je letni izplen ocenjen na 80 odstotkov, kar na letni ravni pomeni nekaj več kot 1.000 kilovatnih ur glede na vršno moč elektrarne (10 kWp). Proizvedena letna energija sončne elektrarne tako dosega 10.120 kilovatnih ur. Priznana odkupna cena pa je po uredbi o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije do velikosti 50 kilovатов 390,45 evrov na megavatno uro (Zakon o gospodarskih družbah, Ur. l. RS, št. 37/2009). Omenjeni predvideni prihodek je glede na prakso poslovanja z elektro distributerji načrtovan za naslednjih 10 let.

Stroški, ki jih analizirano podjetje zaradi načrtovane investicije predvideva v času poslovanja, so stroški amortizacije, stroški financiranja investicije v primeru dolžniškega financiranja, stroški komunalnih storitev in stroški delovanja sončne elektrarne. Strošek amortizacije načrtovanega projekta je z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja v preučevanem obdobju poslovanja podjetja od leta 2011 do leta 2015 (opisano v četrtem poglavju) izračunan na 2.714 evrov letno.

V primeru dolžniškega financiranja in odobritve dolgoročnega bančnega kredita za obdobje 6 let v višini 58 odstotkov vrednosti investicije v ekološki otok s pripadajočo elektrarno (upoštevajoč odobritev državne subvencije 42 odstotkov celotne investicije), kar je ena od možnih alternativ financiranja investicije (prikazana v tretjem poglavju), je strošek financiranja ocenjen v povprečju na dobrih 1.326 evrov letno. Ta strošek upošteva obresti dolgoročnega kredita v višini 4,5 odstotka, Euribor pribitek v višini 1,5 odstotne točke, stroški odobritve kredita in interkalarne obresti bank.

Stroški komunalnih storitev so zaradi nižje frekvence in ločenih odvozov, glede na obstoječi način odvoza odpadka, ocenjeni na 600 evrov letno (Cenik komunalnih storitev Komunale Črnomelj, 2010), pri čemer se predvideva dvotedenski odvoz gumenih odpadkov, mesečni odvoz plastike in drugih odpadkov ter polletni odvoz odpadnega kartona in drugih papirnih odpadkov. Ta strošek je v primerjavi s sedanjimi (po pregledu aktualnih računov za komunalni odvoz) višji za 130 evrov oziroma slabih 30 odstotkov.

Stroški za delovanje sistema sončne elektrarne pa se po mnenju direktorja podjetja Energija Sonca ocenjujejo na 245 evrov letno. Skupni dodatni stroški, ki jih podjetje z načrtovanim projektom izgradnje ekološkega otoka z elektrarno predvideva, so tako ocenjeni na 3.089 evrov. V primeru dolžniškega financiranja 58 odstotkov vrednosti investicije (dolgoročni kredit za 6 let), se višina stroškov poveča za 1.326 evrov letno na skupno 4.415 evrov. Drugi stroški niso predvideni.

3 PRIKAZ MOŽNIH NAČINOV FINANCIRANJA INVESTICIJE V EKOLOŠKI OTOK Z ELEKTRARNO

Že iz Poglavja 2.1, kjer opisujem premoženje iz naslova investicije ter vire financiranja, je razvidno, da podjetje MBA za vrednost naložbe v višini 58.600 evrov brez DDV išče najugodnejši vir ali strukturo virov financiranja. Glede na dane možnosti pridobitve nepovratnih sredstev s strani Ministrstva RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v višini 70 odstotkov vrednosti predvidene sončne elektrarne ali 42 odstotkov celotne vrednosti investicije gre zaradi želje po izkazovanju čim boljših poslovnih rezultatov podjetja v prihodnjih letih pregledati strukture virov financiranja in poiskati najboljšo rešitev. V ta namen v Tabeli 2 opredeljujem strukturo štirih možnih načinov financiranja naložbe, ki bodo predmet nadaljnje analize.

Tabela 2: Možnosti financiranja naložbe v ekološki otok z elektrarno

Možnost	Struktura virov financiranja
1	100 % lastni kapital
2	42 % subvencija, 58 % lastni kapital
3	42 % subvencija, 35 % dolg do bank, 23 % lastni kapital
4	42 % subvencija, 58 % dolg do bank

Prva izmed podanih možnosti je v celoti financiranje iz lastnih virov podjetja, pri kateri bi podjetje zaradi želje po zagotavljanju ustrezne višine likvidnostnih sredstev na računu poleg denarnih sredstev investicijo financiralo tudi s pomočjo dolgoročnih finančnih naložb, ki so odraz prenesenih dobičkov preteklih let. Ta možnost predstavlja hkrati tudi osnovo za primerjavo z ostalimi strukturami financiranja. V kolikor bo podjetje uspešno pri kandidaturi za pridobitev državnih subvencij, bo podjetje, kot prikazuje druga možnost, moralo zagotoviti le 58 odstotkov lastnih virov. Ta delež bi podjetje v celoti financiralo s pomočjo denarnih

sredstev. Preostali delež, to je 42 odstotkov vrednosti investicije, predstavljajo nepovratna državna sredstva. Tretja možnost zaradi večjih vrednosti kazalnikov gospodarnosti predstavlja strukturo financiranja iz treh različnih naslovov, kjer poleg subvencije (42 odstotkov vrednosti naložbe) in lastnih virov (23 odstotkov vrednosti projekta) tretji vir v višini 35 odstotkov vrednosti naložbe predstavlja kratkoročni dolg do bank. Četrta alternativa pa predstavlja strukturo financiranja s pomočjo dolgoročnega bančnega kredita v višini 58 odstotkov celotne investicije, preostanek pa, enako kot pri možnosti 2 in 3, predstavlja nepovratna državna sredstva. Opisane možnosti struktur virov financiranja bodo na podlagi primerjave poslovnih rezultatov ter statičnih in dinamičnih metod predmet nadaljnjih primerjav.

4 ANALIZA UPRAVIČENOSTI INVESTICIJE

Končna izbira določene možnosti strukture virov financiranja bo v nadaljnji analizi izbrana na podlagi odločitvenih kriterijev, ki so del dveh različnih pristopov. Prvi pristop je primerjava poslovanja podjetja pred in po izvedbi investicije za preučevano obdobje od leta 2010 do leta 2015, ki skozi simulacije finančnih izkazov ob upoštevanju različnih možnosti financiranja kaže vpliv investicije na prihodnje poslovanje podjetja. Glede na predpostavke o nabavni vrednosti investicije in drugih stroškov, ki so povezni z investicijo, je primerno preučiti tudi odzivnost poslovanja na spremembe nabavne vrednosti, odzivnost na cene storitev, cene dela in obrestnih mer. Drugi pristop pa je analiza neto sedanje vrednosti, kjer gre pregledati tudi dobo vračanja investicije in notranjo stopnjo donosa.

4.1 PRIMERJAVA POSLOVANJA PRED IN PO IZVEDBI INVESTICIJE OB UPOŠTEVANJU RAZLIČNIH MOŽNOSTI FINANCIRANJA

Za namene primerjav poslovanja podjetja ob različnih strukturah virov financiranja predvidenega projekta izgradnje ekološkega otoka s sončno elektrarno gre kot osnovo narediti simulacijo bodočega poslovanja podjetja, če ta ohrani obstoječo dejavnost in ne izvede opisane naložbe. Poglavje v nadaljevanju torej obsega opis simulacije bodočega poslovanja podjetja, če ta projekta izgradnje ne izpelje (glej Prilogo 6), in opis simulacij bodočega poslovanja podjetja, če ta projekt izpelje v letu 2011, a uporabi različne načine financiranja (glej Priloge 7–10). Slednje so osnova za primerjavo rezultatov poslovanja, če podjetje investicije ne izvede, z rezultati, če se investicija izvede. Poleg tega simulacije poslovanja z izvedbo investicije ob različnih načinih financiranja omogočajo, da primerjamo različne načine financiranja med sabo in izberemo najustržnejšega. Primerjava izbranih kazalnikov poslovanja posameznih simulacij je prikazana v Prilogi 11.

Sestava analitičnih bilanc stanja in izkazov uspeha je v vseh petih simulacijah za namene preučevanja poenostavljena. Aktivno stran analitične bilance stanja sestavljajo osnovna sredstva, kratkoročne in dolgoročne naložbe, denarna sredstva, terjatve do kupcev in aktivne časovne razmejitev. Viri financiranja bilance stanja pa so razdeljeni na trajni kapital, kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti, obveznosti do dobaviteljev ter pasivne časovne razmejitev. Prihodkovna stran izkaza uspeha je sestavljena iz poslovnih prihodkov, finančnih in

drugih prihodkov. Na strani odhodkov pa analitični izkaz uspeha vključuje materialne stroške, stroške storitev, stroške dela, stroške amortizacije in druge odhodke.

Za simulacijo bilance stanja za primer, da podjetje ne izvede investicije (glej Prilogo 6), velja:

- Pri napovedi vrednosti osnovnih sredstev je izhodišče vrednost osnovnih sredstev v letu 2010. Neodpisana vrednost osnovnih sredstev v naslednjih letih je izračunana z odštevanjem amortizacije tekočega leta. V napovedi poslovanja je predpostavljeno, da v analiziranem obdobju podjetje ne izvaja obnovitvenih investicij.
- Pri napovedi vrednosti dolgoročnih finančnih naložb je izhodišče vrednost dolgoročnih finančnih naložb iz leta 2010, v naslednjih letih pa smo v dolgoročne finančne naložbe vključili tudi tekoče dobičke.
- Dinamika vrednosti zalog je ocenjena na podlagi dinamike gibanja materialnih stroškov, pri čemer je vrednost zalog v posameznem letu izračunana kot zmnožek razmerja med vrednostjo zalog v letu 2010 in materialnimi stroški v letu 2010 na eni strani ter materialnimi stroški posameznega analiziranega leta na drugi strani.
- Vrednost denarnih sredstev je simulirana na podlagi vrednosti prihodkov iz poslovanja posameznega analiziranega leta, pri čemer so ti prihodki pomnoženi z deležem denarnih sredstev v prihodkih iz poslovanja v poslovnem letu 2010.
- Vrednost terjatev do kupcev je simulirana na podlagi vrednosti prihodkov iz poslovanja posameznega analiziranega leta, pri čemer so ti prihodki pomnoženi z deležem terjatev do kupcev v prihodkih iz poslovanja v poslovnem letu 2010.
- Kratkoročne finančne naložbe v podjetju MBA niso predvidene, zato v simulacijah niso upoštevane.
- Aktivne časovne razmejitve v preučevanem podjetju niso predvidene, zato v preučevanem obdobju simulacij niso predvidene.
- Trajni kapital je simuliran kot celotna vrednost aktive posameznega analiziranega leta, zmanjšana za vrednost vseh ostalih virov financiranja.
- Pri napovedi vrednosti dolgoročnih finančnih obveznosti so upoštevani že najeti dolgoročni krediti preučevanega podjetja, zmanjšani za glavnice v posameznem analiziranem letu iz amortizacijskih načrtov za odplačevanje kreditov podjetja.
- Kratkoročne finančne obveznosti so simulirane na podlagi ocene posloводства podjetja.
- Vrednost obveznosti do dobaviteljev posameznega leta je simulirana na podlagi vrednosti materialnih stroškov tega leta, pomnožena z razmerjem med obveznostmi do dobaviteljev in materialnimi stroški v letu 2010.
- Vrednost pasivnih časovnih razmejitev je simulirana na podlagi vrednosti prihodkov iz poslovanja posameznega analiziranega leta, pri čemer so ti prihodki pomnoženi z deležem pasivnih časovnih razmejitev v prihodkih iz poslovanja v poslovnem letu 2010.

Za simulacijo izkaza poslovnega izida za primer, da podjetje ne izvede investicije (glej Prilogo 6), velja:

- Poslovni prihodki v letu 2009 odražajo realno stanje, medtem ko so v letu 2010 ocenjeni na podlagi pričakovanj splošnega dviga gospodarske rasti. V nadaljnjih letih preučevanega obdobja je rast poslovnih prihodkov ocenjena na 3 odstotke letno.

- Finančni prihodki so simulirani na podlagi vrednosti dolgoročnih finančnih naložb posameznega analiziranega leta, pomnožena z razmerjem med finančnimi prihodki in dolgoročnimi finančnimi naložbami predhodnega leta.
- Vrednost drugih prihodkov je simulirana na podlagi vrednosti prihodkov iz poslovanja posameznega analiziranega leta, pri čemer so ti prihodki pomnoženi z deležem drugih prihodkov v prihodkih iz poslovanja v poslovnem letu 2010.
- Na strani odhodkov so materialni stroški posameznega analiziranega leta izračunani kot zmnožek prihodkov iz poslovanja tekočega leta in deležem materialnih stroškov v prihodkih iz poslovanja v poslovnem letu 2010.
- Višina stroškov storitev je simulirana na podlagi vrednosti prihodkov iz poslovanja posameznega analiziranega leta, pri čemer so ti prihodki pomnoženi z deležem stroškov storitev v prihodkih iz poslovanja v poslovnem letu 2010.
- Izhodišče za izračun višine stroškov dela je vrednost iz leta 2009 s šestimi zaposlenimi. Za poslovno leto 2010 se predvideva rast plač zaposlenih v absolutnem znesku za 100 evrov in zmanjšanje zaposlenih za eno osebo, v prihodnjih letih, to je od leta 2011 naprej, pa je rast stroškov dela ocenjena na 3 odstotke letno zaradi napredovanj in ohranitev števila delovnih mest iz leta 2010.
- Pri napovedi višine stroškov amortizacije je izhodišče raven amortizacije iz leta 2009. V obdobju simulacij pa je višina stroška amortizacije simulirana ob predpostavki uporabe metode padajočega časovnega amortiziranja.
- Vrednost finančnih odhodkov je v analiziranem obdobju simulirana kot seštevek obresti kratkoročnih in dolgoročnih kreditov iz amortizacijskih načrtov za odplačevanje kreditov podjetja.
- Pri napovedi vrednosti drugih odhodkov so v obdobju simulacij izhodišče prihodki od poslovanja posameznega analiziranega leta, kjer so ti prihodki pomnoženi z deležem drugih odhodkov v prihodkih iz poslovanja v poslovnem letu 2010.
- Dobiček pred davki je obdobju simulacije v posameznem preučevanem letu izračunan kot razlika med skupnimi prihodki in skupnimi odhodki.
- Pri napovedi dobička je izhodišče dobiček pred davki v posameznem analiziranem letu, zmanjšan za stopnjo davka na dobiček tekočega leta. V obdobju simulacij je stopnja davka na dobiček enaka nič, ker je bilo podjetje MBA v letih do zdaj upravičeno za olajšave zaradi zaposlovanja invalidov do največ višine dobička pred davki, zato gre pričakovati, da bo tako tudi v prihodnje.

Na podlagi opisanih predpostavk so na strani bilance stanja osnovna sredstva v letu 2011 ocenjena na dobrih 130.000 evrov, kar je dobrih 30.000 evrov manj od leta 2010, in je posledica višine amortizacije v tekočem letu. Podjetje med dolgoročnimi finančnimi naložbami v letu 2011 izkazuje vrednost dobrih 15.000 evrov, kar ustreza dobičku iz leta 2010. V naslednjih letih pa vrednost dolgoročnih finančnih naložb raste za vrednost zadržanih dobičkov iz preteklih let. Medtem ko je delež finančnih naložb v prihodkih iz poslovanja podjetja v letu 2011 enak 3 odstotkom, v letu 2015 ta delež zraste na skoraj 30 odstotkov. Delež zaloga v prihodkih iz poslovanja podjetja je v obdobju preučevanja po posameznem letu od leta 2010 vseskozi enak 5 odstotkom, kar v absolutni vrednosti pomeni dobrih 25.000 evrov v letu 2011

in skoraj 30.000 evrov v letu 2015. Vrednost denarnih sredstev je prav tako skozi celotno obdobje preučevanja ohranjena na 12-odstotni delež v prihodkih iz poslovanja in je v letu 2011 enaka 60.000 evrov, po letih preučevanega obdobja pa zaradi predvidenega povečanja prihodkov iz poslovanja raste in v letu 2015 dosega dobrih 67.000 evrov. V obdobju 2011–2015 je rast zaradi rasti prihodkov iz poslovanja značilna tudi za terjetje do kupcev. Na pasivni strani je opaznejša rast po posameznih letih značilna tudi za trajni kapital, kar je posledica povečevanja vrednosti aktive zaradi zadržanih dobičkov na eni strani in zniževanja dolgoročnih ter kratkoročnih finančnih obveznosti v posameznih letih preučevanja na drugi strani. V letu 2010 tako vrednost trajnega kapitala znaša dobrih 162.000 evrov, medtem ko je v letu 2015 ocenjen na dobrih 251.000 evrov.

Na strani izkaza uspeha je pri prihodkih iz poslovanja pričakovana njihova rast v višini 3 odstotkov letno, zaradi česar je opazna dinamika rasti tudi v drugih postavkah. V letu 2010 je vrednost prihodkov iz poslovanja ocenjena na 484.000 evrov, medtem ko je v letu 2015 zaradi letne rasti ocenjena na dobrih 561.000 evrov. Finančni prihodki so odraz 10-odstotnega donosa finančnih naložb po posameznem letu in v letu 2011 zavzemajo vrednost skoraj 1.600 evrov, medtem ko so ti prihodki v letu 2015 že dobrih 16.000 evrov, in sicer zaradi rasti finančnih naložb. Materialni stroški se zaradi povečevanja obsega poslovanja, kar se odraža v rasti prihodkov iz poslovanja, povečajo z dobrih 220.000 evrov v letu 2010 na dobrih 255.000 evrov v letu 2015. Zaradi rasti obsega poslovanja se v obdobju 2010–2011 povečajo tudi stroški storitev. Stroški dela se zaradi predvidenega napredovanja obstoječega števila zaposlenih po posameznem letu povečajo za 3 odstotke, kar v absolutnem znesku pomeni povečanje z 97.440 evrov v letu 2010 na 111.012 evrov v letu 2015. Vrednost amortizacije v letu 2009 je bila dobrih 40.000 evrov, vrednost pa se po posameznem letu zaradi uporabe metode padajočega časovnega amortiziranja znižuje in je v letu 2015 ocenjena na dobrih 26.000 evrov. Finančni odhodki so odraz višine obresti kratkoročnih in dolgoročnih finančnih obveznosti. Vrednost finančnih odhodkov je v letu 2010 ocenjena na skoraj 7.000 evrov, v letu 2015 pa je zaradi nižjih obveznosti ocenjena na dobrih 3.400 evrov.

Na podlagi teh rezultatov je v letu 2010 pričakovan dobiček v višini dobrih 22.000 evrov, medtem ko je v letu 2015 ocenjen na dobrih 55.000 evrov, kar pomeni povečanje za 150 odstotkov. Zaradi te razlike je opazno tudi povečanje koeficienta celotne gospodarnosti za 6 odstotnih točk med letoma 2011 in 2015 (glej Prilogo 11), ki je razmerje med skupnimi prihodki in skupnimi odhodki. Izboljšanje gospodarnosti poslovanja se odraža tudi v razmerju med dejanskimi prihodki in prihodki na pragu rentabilnosti, ki so izračunani kot razmerje med fiksnimi stroški na eni strani ter razliko med ena in razmerjem med variabilnimi stroški in celotnimi prihodki na drugi strani (Tajnikar, 1997). To razmerje je v letu 2011 1,44, v letu 2015 pa 2,37. Povečanje kazalnika je v tem obdobju za dobrih 64 odstotkov. Koeficient čiste donosnosti sredstev, ki kaže razmerje med čistim dobičkom in finančnimi odhodki na eni strani ter povprečnim stanjem sredstev na drugi strani, od leta 2011 do leta 2015 zraste za 14 odstotnih točk, in sicer od 0,17 na 0,31. Pospešeni koeficient likvidnosti, ki je izračunan kot razmerje med kratkoročnimi sredstvi brez zalog in kratkoročnimi obveznostmi, je v letu 2011

1,89, v letu 2015 pa 2,17, iz česar lahko ocenimo, da v podjetju ne bo prišlo do likvidnostnih težav.

4.1.1 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z LASTNIMI VIRI

Primerjava simulacij poslovanja podjetja v primeru, ko podjetje ne izvede opisane naložbe, in v primeru, ko podjetje projekt izgradnje izpelje s pomočjo lastnih virov, kaže na ugodnejše rezultate v primeru slednjega. Simulacija poslovanja podjetja ob upoštevanju financiranja naložbe z lastnimi viri predvideva financiranje naložbe s pomočjo dolgoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev iz naslova amortizacije ter dobičkov preteklih let. Glede na predviden dobiček podjetja v letu 2010 v višini dobrih 15.000 evrov in denarna sredstva v višini skoraj 60.000 evrov, s katerimi podjetje razpolaga, vrednost finančnih naložb ter denarnih sredstev zadošča za celotno financiranje investicije.

V primeru lastnega financiranja investicije so načrtovani prihodki v letu 2011 v primerjavi s prihodki, ko se investicija ne izvede, višji za dobrih 2.500 evrov, kar je posledica povečanja prihodkov iz naslova investicije v višini 4.000 evrov in zmanjšanja vrednosti finančnih prihodkov za 1.500 evrov, kar je odraz financiranja investicije in s tem zmanjšanja ter ohranitev finančnih naložb po posameznih letih v višini približno 900 evrov (glej Prilogo 7). Z upoštevanjem višjega stroška amortizacije, ki je v obdobju preučevanja poslovanja podjetja na račun nove investicije enak 2.714 evrov, in višjega stroška storitev iz naslova povečanja stroškov komunalnih storitev se v posameznem letu povečajo tudi skupni odhodki, zaradi česar je v letu 2011 za dobrih 500 evrov manjši tudi dobiček, od leta 2012 naprej pa je dobiček v primeru izvedbe investicije z lastnimi viri višji od dobička v razmerah, ko podjetje investicije ne izvede. V letu 2015 znaša dobiček v primeru izvedbe investicije z lastnimi viri 58.293 evrov, kar za dobrih 1.800 evrov presega dobiček v primeru, da podjetje investicije ne izvede.

Zaradi višjega dobička v letu 2015 (glej Prilogo 11) v primeru izvedbe investicije z lastnimi viri je višji tudi koeficient čiste donosnosti sredstev. V tem primeru znaša 0,44, medtem ko je v letu 2011 zaradi pričakovanega nižjega dobička celo nižji kot v primeru brez načrtovane investicije. Tudi pospešeni koeficient likvidnosti je v letu 2011 zaradi nižje vrednosti denarnih sredstev nižji v primeru izvedbe investicije, v kasnejših letih, ko se vrednost denarnih sredstev in finančnih naložb ponovno poveča, pa je višji. V letu 2015 tako znaša 2,26. V primeru izvedbe investicije z lastnimi viri se prihodki na pragu rentabilnosti od leta 2009 postopoma zmanjšujejo, razmerje med dejanskimi prihodki in prihodki na pragu rentabilnosti pa se v preučevanem obdobju ugodnega poslovanja povečuje. V primeru brez izvedbe projekta izgradnje ekološkega otoka s sončno elektrarno dejanski prihodki v letu 2015 presegajo prihodke na pragu rentabilnosti za 137 odstotkov, v primeru izvedbe investicije z lastnimi viri pa za 132 odstotkov.

4.1.2 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z LASTNIMI VIRI TER SUBVENCIO

Pridobitev nepovratnih državnih sredstev s strani Ministrstva RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v višini 42 odstotkov celotne investicije podjetju zaradi možnosti zadržanja dolgoročnih finančnih naložb omogoča v primerjavi s financiranjem z lastnimi viri višje finančne prihodke, s tem pa tudi izkazovanje višjih dobičkov po posameznih letih. Ob upoštevanju možnosti financiranja investicije iz lastnih virov ter subvencije in pridobitvi predvidenih nepovratnih sredstev podjetje namreč lahko izkoristi možnost kritja preostanka vrednosti investicije z denarnimi sredstvi. To pomeni zagotavljanje 34.100 evrov (58 odstotkov celotne vrednosti naložbe) denarnih sredstev. Takšna odločitev lahko privede do likvidnostnih težav, a v preučevanem primeru bi podjetje še lahko pokrivalo svoje trenutne kratkoročne obveznosti, tudi če za pokrivanje le-teh ne bi moglo prodati svojih zalog. Pospešeni koeficient likvidnosti je v letu 2011 namreč 1,51, in je v primerjavi simulacije ob upoštevanju financiranja investicije iz lastnih virov, kjer bi podjetje za izvedbo projekta poleg dolgoročnih finančnih naložb potrebovalo še več denarnih sredstev (43.600 evrov), nekoliko višji (glej Prilogo 11).

Podjetje bi skozi celotno preučevano obdobje v primeru financiranja naložbe iz lastnih virov in subvencije izkazovalo višje dobičke kot v primeru, da bi podjetje financiralo projekt izgradnje samo iz lastnih virov. Medtem ko je dobiček v letu 2011 enak dobrih 23.000 evrov, je v letu 2015 skoraj 60.000 evrov in je v primerjavi s financiranjem iz lastnih virov višji za skoraj 3 odstotke (glej Prilogo 11). Doseganje teh razultatov je odraz predvsem višjih finančnih prihodkov, ki so, kot že nakazano, za 1.500 višji kot v primeru financiranja naložbe z lastnimi viri in so posledica zadržanja dolgoročnih finančnih naložb v preučevanem obdobju. Zaradi nepovratnih sredstev se na pasivni strani bilance stanja za vrednost 24.500 evrov, kolikor je predvidena višina subvencije, poveča trajni kapital podjetja. Ta je v letu 2011 enak dobrih 190.000 evrov (glej Prilogo 8). Ostale postavke v bilanci stanja in izkazu uspeha se ne spremenijo oziroma se ne spremenijo bistveno.

Medtem ko je koeficient celotne gospodarnosti v preučevanem obdobju enak simulaciji ob upoštevanju financiranja naložbe z lastnimi viri, je koeficient čiste donosnosti sredstev z naložbo ob upoštevanju financiranja z lastnimi viri in subvencijo v letu 2015 nekoliko nižji (glej Prilogo 11). Prihodki na pragu rentabilnosti se v preučevanem obdobju, enako kot v simulaciji ob upoštevanju možnosti financiranja z lastnimi sredstvi, postopoma zmanjšujejo. Medtem ko so v letu 2011 ti prihodki enaki dobrim 355.000 evrom, je višina prihodkov na pragu rentabilnosti v letu 2015 enaka 264.643 evrov in so za skoraj 10.000 evrov višji v primeru investicije, financirane iz lastnih sredstev (glej Prilogo 11). V letu 2011 so v primeru financiranja investicije z lastnimi viri in subvencijo dejanski prihodki od prihodkov na pragu rentabilnosti višji za dobrih 43 odstotkov, v letu 2015 pa za skoraj 135 odstotkov.

4.1.3 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE S KRA TKOROČNIM BANČNIM KREDITOM, LASTNIMI VIRI TER SUBVENCIO

Glede na dejstvo, da podjetje zaradi zagotavljanja likvidnosti ni naklonjeno visokemu deležu lastnih virov v celotnem izdatku za namene izgradnje ekološkega otoka s sončno elektrarno, daje možnost financiranja investicije s pomočjo nepovratnih sredstev, lastnih virov in kratkoročnega bančnega kredita v primerjavi z dosedaj analiziranimi simulacijami poslovanja vtis najprimernejše možnosti. To potrjuje pospešeni koeficient likvidnosti, ki je v danem primeru v letu 2011 enak 1,65 (glej Prilogo 11) in je v primerjavi z opisanimi simulacijami poslovanja, ko podjetje investicijo izvede, najvišji.

Pri tej možnosti financiranja gre za najem kratkoročnega kredita v višni 20.510 evrov (35 odstotkov celotne vrednosti investicije), obresti znašajo dobrih 1.000 evrov, pri čemer je predpostavljeno, da podjetje kratkoročni kredit najame v začetku leta 2011 in ga poplača na koncu istega leta. Podjetje bi z izbiro te možnosti za financiranje projekta izgradnje ekološkega otoka z elektrarno 23 odstotkov celotne vrednosti investicije zagotovilo iz lastnih virov, torej z odprodajo dolgoročnih finančnih naložb, kar pomeni zmanjšanje finančnih naložb v višini 13.590 evrov v letu 2011 (glej Prilogo 9). To v primerjavi s simulacijo, ko podjetje izvede investicijo s pomočjo lastnih virov in subvencije, pomeni zmanjšanje skupnih prihodkov in z višjimi finančnimi odhodki zaradi najema kredita tudi nižji dobiček, ki je v letu 2011 enak dobrih 20.000 evrov. Medtem ko je ta v primerjavi s simulacijo, ko podjetje izvede investicijo s pomočjo lastnih virov in subvencije, manjši za dobrih 10 odstotkov, v letu 2015 pa je ta razlika le še slabe 3 odstotke (glej Prilogo 11).

Koeficient celotne gospodarnosti podjetja je v celotnem obdobju preučevanja ohranjen na nivoju financiranja naložbe z lastnimi viri in subvencijo. Koeficient donosnosti sredstev pa je v letu izvedbe investicije zaradi nižjega dobička nižji, in sicer 0,15, medtem ko je v primeru financiranja naložbe iz lastnih virov ter iz lastnih virov in subvencije 0,16. V letu 2015 je koeficient donosnosti ponovno na ravni možnosti financiranja investicije iz lastnih virov (glej Prilogo 11).

Primerjava prihodkov na pragu rentabilnosti med posameznimi možnostmi financiranja naložbe kaže v primeru izvedbe investicije s pomočjo kratkoročnega kredita, lastnih virov ter subvencije v letu 2011 najvišjo vrednost, in sicer dobrih 368.000 evrov, kar je posledica višjih finančnih odhodkov. Kljub temu da so v tem primeru prihodki na pragu rentabilnosti z vrednostjo 254.823 evrov v letu 2015 najnižji, pa dejanskimi prihodki še vedno precej presegajo prihodke na pragu rentabilnosti (glej Prilogo 11).

4.1.4 SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z DOLGOROČNIM BANČNIM KREDITOM TER SUBVENCIO

Rezultati simulacije poslovanja podjetja, v kolikor ta investicijo izvede s pomočjo dolgoročnih bančnih kreditov in subvencijo, so z vidika višine ustvarjenega dobička po posameznih letih v

preučevanem obdobju 2011–2015 najslabši, za kar gre zaradi najema dolgoročnega kredita razlog iskati v najvišjih finančnih odhodkih (v letu 2011 so ti za več kot 2.000 evrov višji kot v primeru, da podjetje projekta ne izpelje), s tem pa tudi v skupnih odhodkih. Višina skupnih odhodkov je namreč dobrih 490.000 evrov v letu 2011, kar je dober odstotek več kot v primeru, da podjetje investicije ne izvede (glej Prilogi 6 in 10). Tudi finančni prihodki so nižji kot v nekaterih predstavljenih simulacijah, saj bi podjetje zaradi vračanja glavnice manj investiralo v dolgoročne finančne naložbe. S tem pa se v letu 2011 zagotovi dobiček le v višini dobrih 20.000 evrov, medtem ko je le-ta v letu 2015 enak slabim 58.000 evrom (glej Prilogo 11). Dobiček v letu 2015 je tako v danem primeru višji le za dobrih 1.300 evrov kot v primeru simulacije brez upoštevanje investicije v istem letu (glej Prilogi 6 in 10).

Prihodki na pragu rentabilnosti v celotnem obdobju preučevanja padajo, a so v letu izvedbe investicije najvišji izmed analiziranih možnosti financiranja naložbe. Ti so dobrih 372.000 evrov, zaradi česar je razmerje med dejanskimi prihodki in prihodki na pragu rentabilnosti najnižje. Dejanski prihodki so tako v primeru financiranja naložbe z dolgoročnim kreditom in subvencijo od prihodkov na pragu rentabilnosti v letu 2011 višji le za dobrih 37 odstotkov, v letu 2015 pa za 128 odstotkov (glej Prilogo 11). Enako kot prihodki na pragu rentabilnosti v letu 2011 je z vrednostjo 1,90 pričakovano najvišji tudi pospešeni koeficient likvidnosti, kar je posledica dejstva, da se investicija ne financira iz obstoječih lastnih virov podjetja. Koeficient likvidnosti v letu 2015 je 2,26 (glej Prilogo 11) in je enak kot v ostalih simulacijah z upoštevanjo naložbo. Ostali kazalniki ostajajo nespremenjeni oziroma se ne spremenijo bistveno.

4.1.5 ANALIZA OBČUTLJIVOSTI

Ne glede na odločitvene kriterije investitorja glede določenih bilančnih rezultatov in kazalnikov za izpeljavo projekta je izbor vira financiranja izmed vsemi opisanimi možnostmi potreben – kljub prednostim in slabostim enih in drugih. Te se namreč še intenzivirajo v primeru morebitnih zunanjih sprememb, na katere investitor nima vpliva. V ta namen gre v analizi poslovanja preučiti možnosti sprememb štirih scenarijev ter spremljati poslovanje podjetja in odziv na njihove spremembe. Glavne spremembe so torej možne pri predpostavkah izvedbe investicije, zato okvir scenarijev zaobjema:

- povečanje nakupne vrednosti za 10 odstotkov,
- zmanjšanje nakupne vrednosti za 10 odstotkov,
- povečanje letne obrestne mere za 6 odstotkov in
- povečanje stroškov dela za 5 odstotkov od leta 2011 naprej.

V kolikor bi se nakupna vrednost investicije povečala ali zmanjšala za 10 odstotkov, to v primeru lastnega financiranja ne bi imelo močnega vpliva na poslovne rezultate v preučevanem obdobju, saj bi podjetje v tem primeru razliko ali presežek pokrivalo z denarnimi sredstvi na tekočem računu. Vidne razlike se zaradi višje oziroma nižje nakupne vrednosti odražajo v višini amortizacije, s čimer se spreminja višina stalnih stroškov, s tem pa tudi višina dobička po posameznih letih preučevanja. Velik vpliv na rezultate kažejo spremembe stroškov dela za 5

odstotkov od leta 2011 naprej, kjer se zaradi višjih stroškov, s tem tudi nižjega dobička, poslabšajo koeficient celotne gospodarnosti, koeficient gospodarnosti poslovanja, koeficient čiste donosnosti sredstev, dohodek na zaposlenega in prag rentabilnosti. Povišanja obrestnih mer na poslovanje v tem primeru nimajo vpliva.

Povečanje stroškov dela za 5 odstotkov kaže velik vpliv tudi v primeru financiranja naložbe z lastnimi sredstvi in subvencijo, še večji pa v primeru lastnih sredstev, državnih nepovratnih sredstev in kratkoročnega bančnega kredita ter z dolgoročnim bančnim kreditom in subvencijo. V teh primerih je namreč odstopanje letnega dobička v preučevanem letu 2011 minimalno 5.000 evrov, zaradi česar so tudi ostali kazalniki občutneje slabši od izvornejših analiz poslovanja različnih struktur virov financiranja.

Vidnejša odzivnost poslovanja na spremembe se pri simulaciji financiranja naložbe z lastnimi sredstvi in državno subvencijo kaže v primeru povečanja ali zmanjšanja nakupne vrednosti investicije, saj se, enako kot v prejšnjih primerih, spreminja ključna postavka izkaza uspeha podjetja po posameznih letih. Poleg spremenjenega razmerja financiranja (v razpisnih pogojih Ministrstva RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je najvišja omogočena vrednost sredstev za namene naložb v pridobivanje energije iz obnovljivih virov 70 odstotkov vrednosti celotne investicije, a je za namene preučevanja odzivnosti poslovanja podjetja absolutno določena na 24.500 evrov, zaradi česar so izdatki podjetja višji) je spremenjena tudi, enako kot v primeru simulacije financiranja investicije z lastnimi viri, višina stroškov amortizacije. Njena vrednost se v tem primeru v letu 2011 spremeni za skoraj 300 evrov. Ta vrednost v nadaljnjih preučevanih letih vpliva na dobiček, ki je v celotnem preučevanem obdobju nižji od izvornih predpostavk simulacije financiranja naložbe z lastnimi viri ter subvencijo.

Posledice sprememb povišanja obrestne mere za 6 odstotkov so najbolj vidne v primeru financiranja naložbe z dolgoročnim kreditom in državno subvencijo, saj stroški financiranja (stroški vloge, odobritve in obresti) zaradi dviga obrestne mere narastejo za več kot 100 odstotkov za čas najema kredita. To pomeni dvig skupnih stroškov za skoraj 1.600 evrov v letu najema kredita, v zadnjem preučevanem letu, leta 2015, pa je ta razlika nekaj več kot 900 evrov. Scenarij povišanja obrestne mere tako pri izkazu uspeha vpliva tudi na višino dobička, saj se ta po posameznih preučevanih letih zmanjša minimalno 2.000 evrov. S tem pa so opazne spremembe tudi v nekaterih kazalnikih. Koeficient dolgoročne pokritosti je v letu 2011 nižji za skoraj 10 odstotkov, prihodki na pragu rentabilnosti pa se povečajo za skoraj 4 odstotke v istem preučevanem letu. Pri možnosti financiranja z lastnimi sredstvi, državnimi nepovratnimi sredstvi in kratkoročnim bančnim kreditom so spremembe zaradi nižjih zneskov zunanjih sredstev nižje, pri financiranju brez bančnih kreditov pa omenjeni scenarij nima vpliva.

1.2 OCENA PROJEKTA S STATIČNIMI IN DINAMIČNIMI METODAMI ZA OCENJEVANJE INVESTICIJSKIH PROJEKTOV

Med statičnimi in dinamičnimi metodami ocenjevanja projektov gre za namene pridobitve ocene smiselnosti pogledati le nekatere metode. Primer statične metode ocenjevanja je doba vračanja, ki je opredeljena kot doba, v kateri se v obliki denarnih tokov, povezanih z

amortizacijo in dobičkom, povrne nabavna vrednost naložbe. Merilo uspešnosti projekta oziroma investicije je ob neupoštevanju koncepta vrednosti denarja v času in časovne preference donosov najkrajša doba vračanja (Kavčič, Klobučar Mirovič & Vidic, 2007).

Neto sedanja vrednost je kot ena najpogostejše uporabljenih dinamičnih metod ocenjevanja naložb opredeljena kot razlika med kumulativo diskontiranih tokov vseh prilivov in stroškom podjetniške odločitve v ničelnem letu (Tajnikar, Bršič, Bukvič & Ogrin, 1997). Obetajoče prilive investicije je zaradi primerljivosti in seštevka potrebno diskontirati na ničelno leto izvedbe investicije, pri čemer je kot diskontno stopnjo potrebno upoštevati višino tehtanega povprečja stroškov financiranja, v tem primeru višino obrestne mere za kredite, s katerimi bi financirali omenjeno investicijo. Vrednost diskontne stopnje je moč izraziti tudi z višino donosnosti lastnih finančnih sredstev, ki je zelo odvisna od investitorjevih lastnih preferenc.

Mera notranje stopnje donosa je v tesni povezavi z neto sedanjo vrednostjo in je opredeljena kot tista diskontna stopnja, pri kateri je neto sedanja vrednost naložbe enaka nič oziroma je vrednost pričakovanih denarnih tokov investicije enaka sedanji vrednosti investicijskih izdatkov (Berk, Lončarski & Zajc, 2006). Kriterij odločitve izbora projekta ali načina financiranja naložbe je s pomočjo notranje stopnje donosa tisti projekt oziroma vir financiranja, pri katerem notranja stopnja donosa presega stroške kapitala oziroma zahtevano stopnjo donosa (Mramor, 1993). Glede na dejstvo, da si investitor z izvedbo preučevane naložbe najbolj obeta nefinančne sinergije in postavljene meje minimalne stopnje donosa, ki je enaka stroškom financiranja morebitnega najema bančnega kredita, gre notranjo stopnjo donosa primerjati z diskontno stopnjo.

Za investicijo, ki je predmet tega diplomskega dela, metoda dobe vračanja kaže povračilo vrednosti investicije v 16,2 letih oziroma v 16 letih in 60 dneh. Z upoštevanjem vrednosti denarja v času, pri čemer znaša upoštevana diskonta stopnja 7 odstotkov, je seštevka neto letnih prilivov iz naslova investicije enak 42.868 evrom, zaradi česar se glede na višino vrednosti investicije (58.600 evrov) naložbe ne povrne. Neto sedanja vrednost, razlika med vrednostjo investicije in seštevkom denarja neto letnih prilivov, pa je tako -15.732 evrov. Ta je v primeru nižje vrednosti investicije za 10 odstotkov, kot prikazuje prejšnje poglavje z drugim scenarijem, z vrednostjo slabih -10.000 evrov nižja, a še vedno negativna. Za doseganje pozitivne neto sedanje vrednosti projekta bi morala notranja stopnja donosa presegati diskontno stopnjo v višini 7 odstotkov, ki je ekvivalent investitorjevemu zahtevanemu donosu na naložbo, kar pa v danem primeru s štirimi odstotki ne (glej Tabelo 3).

Tabela 3: Prikaz rezultatov statične in dinamičnih metod ocenjevanja projektov

Vrednost naložbe [€]	Doba vračanja [let]	Neto sedanja vrednost [€]	Notranja stopnja donosa [%]
58.600	16,2	-15.732	4,0

Rezultati statične in dinamičnih metod torej kažejo, da se načrtovani projekt izgradnje ekološkega otoka s sončno elektrarno ne povrne v želenem roku, hkrati pa z dodatnimi

prihodki, ki bi jih takšna investicija povzročila ne dosega niti investitorjeve želene stopnje donosa.

Medtem ko statična in dinamične metode ocenjevanja projekta ustvarjajo negativno sliko za odločitev morebitne izpeljave projekta, pa pristop primerjave poslovanja podjetja ob različnih strukturah virov financiranja z najugodnejšimi rezultati govorijo v prid izboru možnosti financiranja iz lastnih virov ter subvencije.

SKLEP

V diplomskem delu predstavljeno podjetje želi v prihodnosti izpeljati projekt izgradnje ekološkega otoka s postavitvijo sončne elektrarne na strehi tega otoka, pri čemer pa vodstvo podjetja še nima pridobljene ocene ekonomske upravičenosti takšnega objekta na izbrani lokaciji. Za pridobitev takšne ocene je potrebno pregledati simulacije prihodnjega poslovanja podjetja ob različnih predpostavkah ter pregledati statične in dinamične metode ocenjevanja projektov, kar je bil cilj diplomskega dela.

Podlaga za pridobitev ocene ekonomske upravičenosti je poleg podrobnejšega opisa investicije, prikaza možnih načinov financiranja ter preučitve statičnih in dinamičnih metod ocenjevanja projektov tudi analiza trenutnega stanja v podjetju, kjer sem za prikaz prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti podjetja, ki imajo na načrtovano investicijo velik vpliv, preučil dejavnost podjetja, njihov trg, konkurente ter njihovo preteklo poslovanje. Izkazalo se je, da ima podjetje s finančnega vidika dobre možnosti za izvedbo projekta, hkrati pa je zaradi konkurenčnosti na trgu prisiljeno zniževati svoje stroške, kar investicija v ekološki otok s sončno elektrarno vsekakor omogoča. Še posebej ob predvidenem dvigu cen električne energije v prihodnosti.

Opis načrtovane investicije podjetja pokaže prednosti izpeljave omenjenega projekta, saj bi z ekološkim otokom pridobilo prostor za odlaganje odpadkov, s tem pa bi v obstoječem prostoru povečalo trenutne materialne zmogljivosti ter uresničilo strategijo enakomerne proizvodnje. Investicija zaradi povečanih stroškov na strani komunalnih storitev ter zagotovljenih prihodkov zgolj s strani sončne elektrarne kaže tudi svojo negativno stran, še posebej, če je financirana iz drugih virov, zaradi česar so odhodki višji od prihodkov.

Predvsem iskanje možnosti največje razlike med prihodki in odhodki iz naslova investicije ob upoštevanju različnih virov financiranja za kasnejše preučevanje upravičenosti je razlog za prikaz možnih načinov financiranja investicije, ki so osnova za medsebojno primerjavo prihodnjega poslovanja podjetja. Medtem ko v analizi upravičenosti investicije primerjava poslovanja skozi simulacije z upoštevanimi različnimi viri financiranja kaže različne rezultate in s tem investitorju daje možnost odločanja izbire vira financiranja, pa statične in dinamične metode ocenjevanja projektov enoznačno ponujajo rezultate, ki so pod pričakovanimi. Ponudniki sončnih elektrarn namreč obljublajo povračilo subvencionirane naložbe v sončno elektrarno že v sedmih letih, v preučevanem primeru pa je ta doba daljša za več kot enkrat več. Tudi rezultati dinamičnih metod ocenjevanja projektov z neto sedanjo vrednostjo kažejo

negativne vrednosti, notranja stopnja donosa pa je vselej manjša od želene. Razlog za takšne rezultate gre iskati, kot omenjeno, na strani prihodkov, ki jih zagotavlja le sončna elektrarna, medtem ko ekološki otok pomeni le dodatni strošek.

Kljub temu da je z negativnimi rezultati analize dosežen cilj diplomskega dela in podkrepljeno dejstvo, da opisana investicija z ekonomskega vidika ni upravičena, je po pregledu primerjave poslovanja podjetja pred in po izvedbi investicije ob različnih možnostih financiranja investicija smiselna. Predvsem zaradi povečanih materialnih zmogljivosti, uresničitve nekaterih strategij poslovanja, boljših poslovnih rezultatov v primeru izvedbe načrtovanega projekta ob določenih virih financiranja, pričakovanih sprememb v zakonodaji za varovanje okolja ter vseh sinergij, ki jih takšna investicija na dolgi rok prinaša. Tako v prid izvedbe investicije govori dejstvo pridobitve novih znanj na področju pridobivanja oziroma proizvodnje električne energije, postavitve infrastrukture za možno nadaljnjo širitev sončne elektrarne na streho samega proizvodnega obrata in obetajoče večje izkoristke bodočih sončnih elektrarn. Izvedbo opisane investicije je zatorej možno pričakovati v kratkem.

LITERATURA IN VIRI

1. AJPES (2010). *Poslovni register Slovenije*. Najdeno 28. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.ajpes.si/prs/>
2. Analiza trga (2011). Najdeno 28. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/analiza-trga/>
3. Berk, A., Lončarski, I. & Zajc, P. (2006). *Poslovne finance*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
4. *Cenik komunalnih storitev Komunale Črnomelj*. Najdeno 13. oktobra 2010 na spletnem naslovu <http://www.komunala-crnomelj.si/cenik.asp>
5. Eurostat (2009). European business. Facts and figures. Najdeno 28. septembra 2010 na spletnem naslovu http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-BW-09-001
6. Eurostat (b. l.). New registrations of passenger cars by type of motor energy and engine size. Najdeno 28. septembra 2010 na spletnem naslovu http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/dataset?p_product_code=ROAD_EQR_CARM
7. *Finančni podatki za podjetje Elastik*. Najdeno 30. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/>
8. *Finančni podatki za podjetje Klander*. Najdeno 30. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/>
9. *Finančni podatki za podjetje Siliko*. Najdeno 1. oktobra 2010 na spletnem naslovu <http://www.bizi.si/>
10. Hočevār, M., Igličar, S. & Zaman, M. (2004). *Osnove računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
11. Izdelki v podjetju MBA. Najdeno 28. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.mba.si/izdelki>
12. Izdelki v podjetju Siliko. Najdeno 29. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.siliko.si/slo/izdelki/izdelki>
13. *Izvozni delež v dohodku za podjetje MBA*. Najdeno 2. oktobra 2010 na spletnem naslovu <http://www.sloexport.si/>
14. Javna agencija RS za energijo – *Postopek priključitve na elektroenergetsko omrežje*. Najdeno 12. oktobra 2010 na spletnem naslovu http://www.agen-rs.si/sl/informacija.asp?id_informacija=835&id_meta_type=29&type_informacij

15. *Javni razpisi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*. Najdeno 28. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=916
16. Kavčič, M., Klobučar Mirovič, N. & Vidic, D. (2007). *Poslovodno računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
17. *Komunalni zabojnik za odpadni karton podjetja Dečar Produkt*. Najdeno 13. oktobra 2010 na spletnem naslovu <http://www.decar-produkt.si/index.php?id=39&lang=sl>
18. Konkurenčna analiza podjetja MBA. Najdeno 30. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/>
19. MBA (2010). Finančni podatki podjetja MBA (interno gradivo). Škofljica: MBA.
20. Mramor, D. (1993). *Uvod v poslovne finance*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
21. *Obrestne mere pravnih oseb pri Hypo Group Alpe Adria*. Najdeno 10. oktobra 2010 na spletnem naslovu <http://www.hypo-alpe-adria.si/home.nsf/id/298>
22. *Podatki o številu zaposlenih v podjetju Siliko*. Najdeno 30. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.siliko.si/slo/podjetje/podatki>
23. Podjetje Energija Sonca – KO-operatig (2010). *Ponudba podjetja Energija Sonca za postavitev sončne elektrarne podjetju MBA* (interno gradivo). Celje: Energija Sonca – KO-operating.
24. Podjetje Gadian, Ignac Udovič (2010). *Ponudba podjetja Gadian za izgradnjo ekološkega otoka podjetju MBA* (interno gradivo). Ljubljana: Gadian, Ignac Udovič.
25. *Predstavitev orodjarne podjetja Siliko*. Najdeno 28. Septembra 2010 na spletnem naslovu http://www.siliko.si/index.php?id_clanek=28&lang=SLO
26. *Predstavitev podjetja Monaris*. Najdeno 1. oktobra 2010 na spletnem naslovu <http://www.monaris.hr/>
27. *Proizvodi podjetja Deisenhammer*. Najdeno 1. oktobra 2010 na spletnem naslovu http://www.deisenhammer.at/unsere_produkte
28. Pučko, D. (2008). *Strateški management 1*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
29. *Razpisi Ekosklada za kreditiranje okoljskih naložb*. Najdeno 29. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.ekosklad.si/html/razpisi/main.html>
30. *Smetnjak za namenske odpadke v Schaefer-shop*. Najdeno 13. oktobra 2010 na spletnem naslovu <http://sssi.schaefer-shop.de/shop/veliki-smetnjak-mgb-iz-umetnega-materiala-1100-l/2,806,806,10060455,0,0,PG/>

31. Statistični urad Republike Slovenije (b. l.). Standardna klasifikacija dejavnosti 2008. Najdeno 28. septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.stat.si/klasje/klasje>
32. Statistični urad Republike Slovenije (2009). *Statistični letopis 2009*. Ljubljana: Statistični letopis 2009.
33. Tajnikar, M. (1997). *Tvegano poslovanje. Knjiga o gazelah in rastočih poslih*. Ljubljana: GEA College za Visoko strokovno šolo za podjetništvo.
34. Tajnikar, M., Bršič, B., Bukvič, V. & Ogrin, N. (2002). *Upravljaljska ekonomika*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
35. Zakon o gospodarskih družbah. *Uradni list RS*, št. 37/2009.

PRILOGE

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: SLIKOVNI PRIMER GUMI-TEHNIČNIH PROIZVODOV	1
PRILOGA 2: SLIKOVNI PRIMER ORODJA ZA IZDELAVO GUMI-TEHNIČNIH PROIZVODOV	1
PRILOGA 3: BILANCA STANJA PODJETJA MBA	2
PRILOGA 4: IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA PODJETJA MBA	3
PRILOGA 5: SIMBOLNI PRIKAZ LOKACIJE EKOLOŠKEGA OTOKA Z ELEKTRARNO OB NEPOSREDNI BLIŽINI PROIZVODNE HALE	4
PRILOGA 6: SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA BREZ NAČRTOVANE INVESTICIJE	5
PRILOGA 7: SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO IN OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z LASTNIMI VIRI	6
PRILOGA 8: SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO IN OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z LASTNIMI VIRI TER SUBVENCIO	7
PRILOGA 9: SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO IN OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z BANČNIM KREDITOM, LASTNIMI VIRI TER SUBVENCIO	8
PRILOGA 10: SIMULACIJA POSLOVANJA PODJETJA Z INVESTICIJO IN OB UPOŠTEVANJU FINANCIRANJA INVESTICIJE Z BANČNIM KREDITOM TER SUBVENCIO	9
PRILOGA 11: PRIMERJAVA KAZALNIKOV POSLOVANJA PODJETJA PRIMERU BREZ INVESTICIJE IN Z INVESTICIJO	11

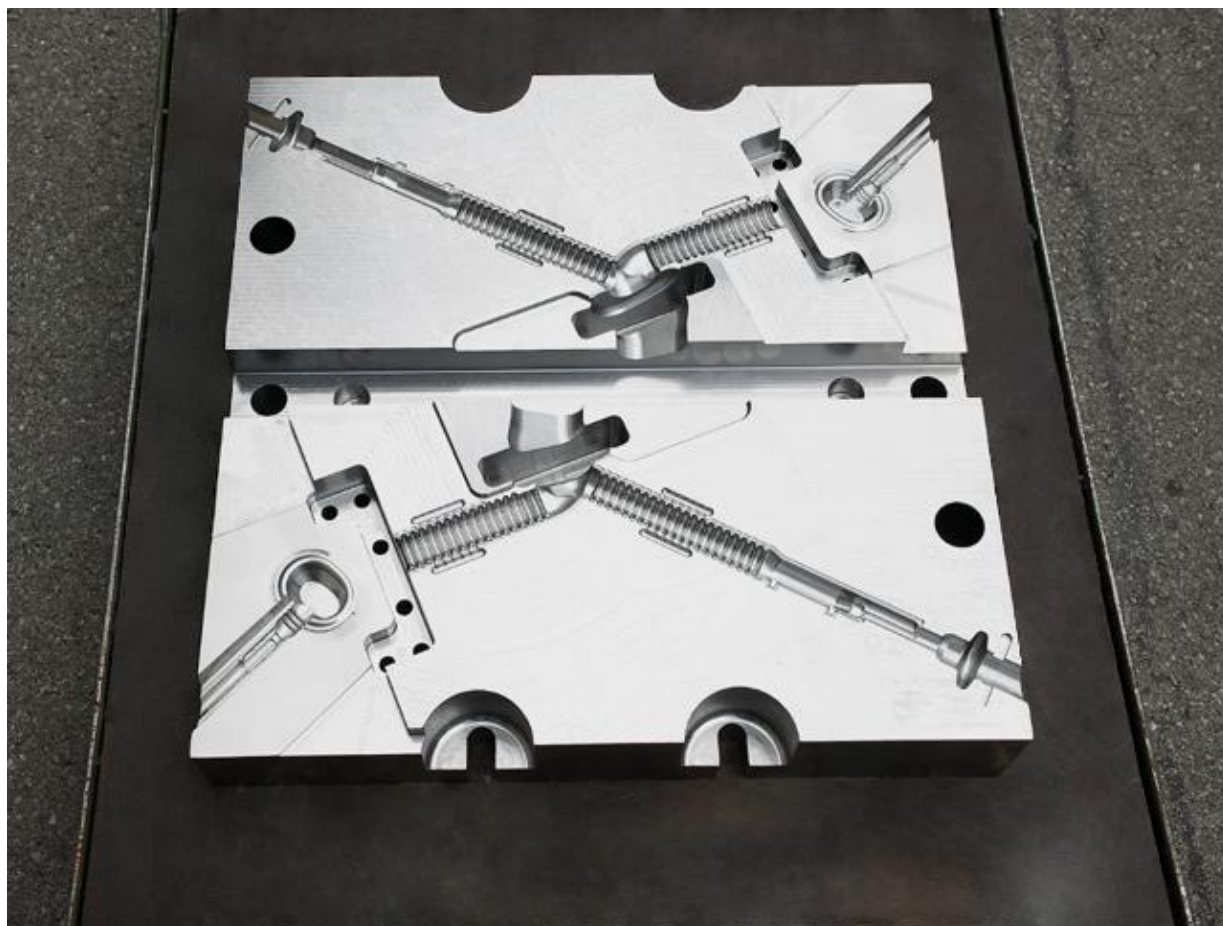
Priloga 1: Slikovni primer gumi-tehničnih proizvodov

Slika 1: Slikovni primer gumi-tehničnih proizvodov



Priloga 2: Slikovni primer orodja za izdelavo gumi-tehničnih proizvodov

Slika 2: Slikovni primer orodja za izdelavo gumi-tehničnih proizvodov



Vir: Predstavitev orodjarne podjetja Siliko, 2010

Priloga 3: Bilanca stanja podjetja MBA

Tabela 1: Bilanca stanja podjetje MBA v obdobju od leta 2007 do 2009

Št.	POSTAVKA	AOP	2007		2008		2009		Index 09/08
			€	%	€	%	€	%	
001	SREDSTVA (002 + 032 + 053)	001	356.110	100	342.775	100	325.700	100	95
002	A Dolgoročna sredstva (003 + 010 + 018 + 019 + 027 + 031)	002	275.904	77	233.513	68	196.258	60	84
003	I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	003	0	0	0	0	0	0	0
004	II. Opredmetena osnovna sredstva	010	275.904	77	233.513	68	196.258	60	84
005	III. Naložbene nepremičnine	018	0	0	0	0	0	0	0
006	IV. Dolgoročne finančne naložbe	019	0	0	0	0	0	0	0
007	V. Dolgoročne poslovne terjatve	027	0	0	0	0	0	0	0
008	VI. Odložene terjatve za davek	031	0	0	0	0	0	0	0
009	B KRATKOROČNA SREDSTVA (033 + 034 + 040 + 048 + 052)	032	78.168	22	108.811	32	129.380	40	119
010	I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	033	0	0	0	0	0	0	0
011	II. Zaloge	034	4.430	1	17.886	5	24.573	8	137
012	III. Kratkoročne finančne naložbe	040	0	0	0	0	0	0	0
013	IV. Kratkoročne poslovne terjatve	048	39.915	11	47.861	14	62.264	19	130
014	V. Denarna sredstva	052	33.823	9	43.064	13	42.543	13	99
015	C KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	053	2.038	1	451	0	62	0	14
016	Zabilančna sredstva	054	0	0	0	0	0	0	0
017	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (056 + 072 + 075 + 085 + 095)	055	356.110	100	342.775	100	325.700	100	95
018	A KAPITAL (057 + 060 + 061 + 067 + 068 – 069 + 070 – 071)	056	155.838	44	156.160	46	146.188	45	94
019	I. Vpoklicani kapital	057	9.619	3	9.619	3	9.619	3	100
020	II. Kapitalske rezerve	060	9.362	3	9.362	3	9.362	3	100
021	III. Rezerve iz dobička	061	962	0	962	0	962	0	100
022	IV. Presežek iz prevrednotenja	067	0	0	0	0	0	0	0
023	V. Preneseni čisti dobiček	068	125.353	35	135.895	40	136.217	42	100
024	VI. Prenesena čista izguba	069	0	0	0	0	0	0	0
025	VII. Čisti dobiček poslovnega leta	070	10.542	3	322	0	0	0	0
026	VIII. Čista izguba poslovnega leta	071	0	0	0	0	9.972	3	0
027	B REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	072	0	0	0	0	0	0	0
028	C DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (076 + 080 + 084)	075	173.905	49	141.749	41	121.480	37	86
029	I. Dolgoročne finančne obveznosti	076	0	0	141.749	41	121.480	37	86
030	II. Dolgoročne poslovne obveznosti	080	173.905	49	0	0	0	0	0
031	III. Odložene obveznosti za davek	084	0	0	0	0	0	0	0
032	Č KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (086 + 087 + 091)	085	26.367	7	44.866	13	58.032	18	129

Se nadaljuje

Nadaljevanje

Št.	POSTAVKA	AOP	2007		2008		2009		Index 09/08
			€	%	€	%	€	%	
033	I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	086	0	0	0	0	0	0	0
034	II. Kratkoročne finančne obveznosti	087	0	0	17.232	5	19.502	6	113
035	III. Kratkoročne poslovne obveznosti	091	26.367	7	27.634	8	38.530	12	139
036	D KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	095	0	0	0	0	0	0	0
037	Zabilančne obveznosti	096	0	0	0	0	0	0	0

Vir: MBA, Finančni podatki podjetja MBA (interno gradivo), 2010.

Priloga 4: Izkaz poslovnega izida podjetja MBA

Tabela 2: Izkaz poslovnega izida podjetja MBA v obdobju od 2007 do 2009

Št.	POSTAVKA	AOP	2007		2008		2009		Index 09/08
			€	%	€	%	€	%	
001	A ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE (111 + 115 + 118)	110	397.381	99	337.631	100	306.667	100	91
002	I. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	111	329.179	82	203.295	60	120.864	39	59
003	II. Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	115	53.091	13	113.109	34	133.576	44	118
004	III. Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	118	15.111	4	21.227	6	52.227	17	246
005	B POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	121	0	0	0	0	0	0	0
006	C ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	122	0	0	0	0	0	0	0
007	Č USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	123	0	0	0	0	0	0	0
008	D SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	124	0	0	0	0	0	0	0
009	E DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	125	3.213	1	0	0	0	0	0
010	F KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA (110 + 121 + 122 + 123 + 124 + 125)	126	400.594	100	337.631	100	306.667	100	91
011	G POSLOVNI ODHODKI (128 + 139 + 144 + 148)	127	376.657	94	326.522	97	315.800	103	97
012	I. Stroški blaga, materiala in storitev	128	254.489	64	205.697	61	186.544	61	91
013	II. Stroški dela	139	76.751	19	77.316	23	87.555	29	113
014	III. Odpisi vrednosti	144	44.447	11	42.391	13	40.653	13	96
015	IV. Drugi poslovni odhodki	148	970	0	1.118	0	1.048	0	94
016	H DOBIČEK IZ POSLOVANJA (126 – 127)	151	23.937	6	11.109	3	0	0	0
017	I IZGUBA IZ POSLOVANJA (127 – 126)	152	0	0	0	0	9.133	3	0
018	J FINANČNI PRIHODKI (155 + 160 + 163)	153	28	0	82	0	74	0	90
019	I. Finančni prihodki iz deležev	155	0	0	0	0	0	0	0
020	II. Finančni prihodki iz danih posojil	160	0	0	0	0	0	0	0
021	III. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	163	28	0	82	0	74	0	90
022	K FINANČNI ODHODKI (168 + 169 + 174)	166	14.263	4	14.203	4	8.112	3	57

Se nadaljuje

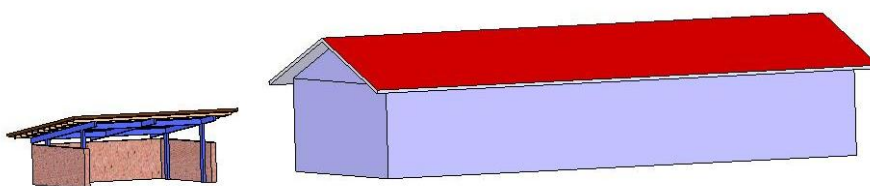
Nadaljevanje

Št.	POSTAVKA	AOP	2007		2008		2009		Index 09/08
			€	%	€	%	€	%	
023	I. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	168	0	0	0	0	0	0	0
024	II. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	169	298	0	14.201	4	8.112	3	57
025	III. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	174	13.965	3	2	0	0	0	0
026	L DRUGI PRIHODKI (179 + 180)	178	852	0	3.340	1	7.199	2	216
027	I. Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	179	852	0	2.059	1	7.108	2	345
028	II. Drugi finančni prihodki in ostali prihodki	180	0	0	1.281	0	91	0	7
029	M DRUGI ODHODKI	181	12	0	6	0	0	0	0
030	N CELOTNI DOBIČEK (151 – 152 + 153 – 166 + 178 – 181)	182	10.542	3	322	0	0	0	0
031	O CELOTNA IZGUBA (152 – 151 – 153 + 166 – 178 + 181)	183	0	0	0	0	9.972	3	0
032	P DAVEK IZ DOBIČKA	184	0	0	0	0	0	0	0
033	R ODLOŽENI DAVKI	185	0	0	0	0	0	0	0
034	S ČISTI DOBIČEK OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (182 – 184 – 185)	186	10.542	3	322	0	0	0	0
035	Š ČISTA IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (183 + 184 + 185) oz. (184 – 182 + 185)	187	0	0	0	0	9.972	3	0
036	*POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU	188	3,55		3,65		4,30		118
037	ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	189	12		12		12		100

Vir: MBA, Finančni podatki podjetja MBA (interno gradivo), 2010.

Priloga 5: Simbolni prikaz lokacije ekološkega otoka z elektrarno ob neposredni bližini proizvodne hale

Slika 3: Simbolni prikaz ekološkega otoka z elektrarno v bližini proizvodne hale



Priloga 6: Simulacija poslovanja podjetja brez načrtovane investicije

Tabela 3: Simulacija poslovanja podjetja od leta 2010 do leta 2015 brez načrtovane investicije

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	struktura
Bilanca stanja														
aktiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	337.559	68 %	350.005	68 %	359.469	68 %	378.484	69 %	391.770	70 %
osnovna sredstva	196.258	64 %	167.501	35 %	133.728	27 %	101.981	20 %	72.139	14 %	44.087	8 %	17.719	3 %
dolgoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	15.899	3 %	54.453	11 %	87.952	17 %	129.037	24 %	162.531	29 %
zaloge	24.573	8 %	24.729	5 %	25.471	5 %	26.235	5 %	27.022	5 %	27.833	5 %	28.668	5 %
denarna sredstva	42.543	14 %	58.213	12 %	59.959	12 %	61.758	12 %	63.611	12 %	65.519	12 %	67.485	12 %
terjatve do kupcev	62.264	20 %	99.517	21 %	102.503	21 %	105.578	21 %	108.745	21 %	112.007	21 %	115.367	21 %
kratkoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
aktivne časovne razmejitve	62	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
pasiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	337.559	68 %	350.005	68 %	359.469	68 %	378.484	69 %	391.770	70 %
trajni kapital	146.188	48 %	162.130	33 %	167.226	34 %	187.624	37 %	204.253	39 %	230.690	42 %	251.663	45 %
dolgoročne finančne obveznosti	121.480	40 %	101.993	21 %	81.584	16 %	82.713	16 %	73.116	14 %	63.189	12 %	52.918	9 %
kratkoročne finančne obveznosti	19.502	6 %	19.487	4 %	20.409	4 %	9.277	2 %	9.597	2 %	9.928	2 %	10.270	2 %
obveznosti iz poslovanja	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
obveznosti do dobaviteljev	38.530	13 %	63.686	13 %	65.597	13 %	67.564	13 %	69.591	13 %	71.679	13 %	73.830	13 %
pasivne časovne razmejitve	0	0 %	2.664	1 %	2.744	1 %	2.826	1 %	2.911	1 %	2.998	1 %	3.088	1 %
Izkaz uspeha														
prihodki skupaj	313.940	102 %	491.068	101 %	507.300	102 %	526.327	103 %	545.303	103 %	565.507	104 %	585.435	104 %
prihodki iz poslovanja	306.667	100 %	484.000	100 %	498.520	100 %	513.476	100 %	528.880	100 %	544.746	100 %	561.089	100 %
finančni prihodki	74	0 %	87	0 %	1.590	0 %	5.445	1 %	8.795	2 %	12.904	2 %	16.253	3 %
drugi prihodki	7.199	2 %	6.981	1 %	7.190	1 %	7.406	1 %	7.628	1 %	7.857	1 %	8.093	1 %
odhodki skupaj	323.913	106 %	475.169	98 %	485.122	97 %	493.319	96 %	504.724	95 %	516.636	95 %	529.060	94 %
materialni stroški	133.658	44 %	220.109	45 %	226.712	45 %	233.514	45 %	240.519	45 %	247.735	45 %	255.167	45 %
stroški storitev	52.886	17 %	105.015	22 %	108.165	22 %	111.410	22 %	114.753	22 %	118.195	22 %	121.741	22 %
stroški dela	87.555	29 %	97.440	20 %	100.363	20 %	101.592	20 %	104.640	20 %	107.779	20 %	111.012	20 %
amortizacija	40.654	13 %	35.929	7 %	33.773	7 %	31.747	6 %	29.842	6 %	28.052	5 %	26.368	5 %
finančni odhodki	8.112	3 %	6.937	1 %	6.077	1 %	4.725	1 %	4.329	1 %	3.915	1 %	3.481	1 %
izredni odhodki	1.048	0 %	9.739	2 %	10.031	2 %	10.332	2 %	10.642	2 %	10.961	2 %	11.290	2 %
dobiček pred davki	-9.973	-3 %	15.899	3 %	22.178	4 %	33.008	6 %	40.579	8 %	48.871	9 %	56.375	10 %
davki	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
dobiček	-9.973	-3 %	15.899	3 %	22.178	4 %	33.008	6 %	40.579	8 %	48.871	9 %	56.375	10 %

Priloga 7: Simulacija poslovanja podjetja z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z lastnimi viri

Tabela 4: Simulacija poslovanja podjetja od leta 2010 do leta 2015 z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z lastnimi viri

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	struktura
Bilanca stanja														
aktiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	336.149	67 %	352.270	68 %	326.904	60 %	303.545	54 %	282.091	48 %
osnovna sredstva	196.258	64 %	167.501	35 %	189.614	38 %	155.154	30 %	122.598	23 %	91.833	16 %	62.751	11 %
dolgoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	899	0 %	899	0 %	899	0 %	899	0 %	899	0 %
zaloge	24.573	8 %	24.729	5 %	25.471	5 %	26.235	5 %	27.022	5 %	27.833	5 %	28.668	5 %
denarna sredstva	42.543	14 %	58.213	12 %	16.840	3 %	62.735	12 %	65.098	12 %	67.532	12 %	70.039	12 %
terjatve do kupcev	62.264	20 %	99.517	21 %	103.325	21 %	107.247	21 %	111.287	21 %	115.448	21 %	119.734	21 %
kratkoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
aktivne časovne razmejitev	62	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
pasiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	336.149	67 %	352.270	68 %	326.904	60 %	303.545	54 %	282.091	48 %
trajni kapital	146.188	48 %	162.130	33 %	165.794	33 %	189.844	36 %	171.621	32 %	155.659	28 %	141.868	24 %
dolgoročne finančne obveznosti	121.480	40 %	101.993	21 %	81.584	16 %	82.713	16 %	73.116	14 %	63.189	11 %	52.918	9 %
kratkoročne finančne obveznosti	19.502	6 %	19.487	4 %	20.409	4 %	9.277	2 %	9.597	2 %	9.928	2 %	10.270	2 %
obveznosti do dobaviteljev	38.530	13 %	63.686	13 %	65.597	13 %	67.564	13 %	69.591	13 %	71.679	13 %	73.830	13 %
pasivne časovne razmejitev	0	0 %	2.664	1 %	2.766	1 %	2.871	1 %	2.979	1 %	3.090	1 %	3.205	1 %
Izkaz uspeha														
prihodki skupaj	313.940	102 %	491.068	101 %	509.858	101 %	529.209	101 %	549.140	101 %	569.669	101 %	590.814	101 %
prihodki iz poslovanja	306.667	100 %	484.000	100 %	502.520	100 %	521.596	100 %	541.243	100 %	561.481	100 %	582.325	100 %
finančni prihodki	74	0 %	87	0 %	90	0 %	90	0 %	90	0 %	90	0 %	90	0 %
drugi prihodki	7.199	2 %	6.981	1 %	7.248	1 %	7.523	1 %	7.807	1 %	8.099	1 %	8.399	1 %
odhodki skupaj	323.913	106 %	475.169	98 %	488.291	97 %	496.571	95 %	508.061	94 %	520.061	93 %	532.576	91 %
materialni stroški	133.658	44 %	220.109	45 %	226.712	45 %	233.514	45 %	240.519	44 %	247.735	44 %	255.167	44 %
stroški storitev	52.886	17 %	105.015	22 %	108.540	22 %	111.785	21 %	115.128	21 %	118.570	21 %	122.116	21 %
stroški dela	87.555	29 %	97.440	20 %	100.363	20 %	101.592	19 %	104.640	19 %	107.779	19 %	111.012	19 %
amortizacija	40.654	13 %	35.929	7 %	36.487	7 %	34.460	7 %	32.556	6 %	30.765	5 %	29.082	5 %
finančni odhodki	8.112	3 %	6.937	1 %	6.077	1 %	4.725	1 %	4.329	1 %	3.915	1 %	3.481	1 %
drugi odhodki	1.048	0 %	9.739	2 %	10.112	2 %	10.495	2 %	10.891	2 %	11.298	2 %	11.717	2 %
dobiček pred davki	-9.973	-3 %	15.899	3 %	21.567	4 %	32.638	6 %	41.079	8 %	49.608	9 %	58.239	10 %
davki	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
dobiček	-9.973	-3 %	15.899	3 %	21.567	4 %	32.638	6 %	41.079	8 %	49.608	9 %	58.239	10 %

Priloga 8: Simulacija poslovanja podjetja z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z lastnimi viri ter subvencijo

Tabela 5: Simulacija poslovanja podjetja od leta 2010 do leta 2015 z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z lastnimi viri ter subvencijo

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	Struktura
Bilanca stanja														
aktiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	360.649	72 %	367.873	71 %	343.129	63 %	320.410	57 %	299.616	51 %
osnovna sredstva	196.258	64 %	167.501	35 %	189.614	38 %	155.154	30 %	122.598	23 %	91.833	16 %	62.751	11 %
dolgoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	15.899	3 %	16.502	3 %	17.124	3 %	17.764	3 %	18.424	3 %
zaloge	24.573	8 %	24.729	5 %	25.471	5 %	26.235	5 %	27.022	5 %	27.833	5 %	28.668	5 %
denarna sredstva	42.543	14 %	58.213	12 %	26.340	5 %	62.735	12 %	65.098	12 %	67.532	12 %	70.039	12 %
terjatve do kupcev	62.264	20 %	99.517	21 %	103.325	21 %	107.247	21 %	111.287	21 %	115.448	21 %	119.734	21 %
kratkoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
aktivne časovne razmejitev	62	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
pasiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	360.649	72 %	367.873	71 %	343.129	63 %	320.410	57 %	299.616	51 %
trajni kapital	146.188	48 %	162.130	33 %	190.294	38 %	205.448	39 %	187.846	35 %	172.524	31 %	159.392	27 %
dolgoročne finančne obveznosti	121.480	40 %	101.993	21 %	81.584	16 %	82.713	16 %	73.116	14 %	63.189	11 %	52.918	9 %
kratkoročne finančne obveznosti	19.502	6 %	19.487	4 %	20.409	4 %	9.277	2 %	9.597	2 %	9.928	2 %	10.270	2 %
obveznosti do dobaviteljev	38.530	13 %	63.686	13 %	65.597	13 %	67.564	13 %	69.591	13 %	71.679	13 %	73.830	13 %
pasivne časovne razmejitev	0	0 %	2.664	1 %	2.766	1 %	2.871	1 %	2.979	1 %	3.090	1 %	3.205	1 %
Izkaz uspeha														
prihodki skupaj	313.940	102 %	491.068	101 %	511.358	102 %	530.769	102 %	550.763	102 %	571.356	102 %	592.567	102 %
prihodki iz poslovanja	306.667	100 %	484.000	100 %	502.520	100 %	521.596	100 %	541.243	100 %	561.481	100 %	582.325	100 %
finančni prihodki	74	0 %	87	0 %	1.590	0,3 %	1.650	0,3 %	1.712	0,3 %	1.776	0,3 %	1.842	0 %
drugi prihodki	7.199	2 %	6.981	1 %	7.248	1 %	7.523	1 %	7.807	1 %	8.099	1 %	8.399	1 %
odhodki skupaj	323.913	106 %	475.169	98 %	488.291	97 %	496.571	95 %	508.061	94 %	520.061	93 %	532.576	91 %
materialni stroški	133.658	44 %	220.109	45 %	226.712	45 %	233.514	45 %	240.519	44 %	247.735	44 %	255.167	44 %
stroški storitev	52.886	17 %	105.015	22 %	108.540	22 %	111.785	21 %	115.128	21 %	118.570	21 %	122.116	21 %
stroški dela	87.555	29 %	97.440	20 %	100.363	20 %	101.592	19 %	104.640	19 %	107.779	19 %	111.012	19 %
amortizacija	40.654	13 %	35.929	7 %	36.487	7 %	34.460	7 %	32.556	6 %	30.765	5 %	29.082	5 %
finančni odhodki	8.112	3 %	6.937	1 %	6.077	1 %	4.725	1 %	4.329	1 %	3.915	1 %	3.481	1 %
izredni odhodki	1.048	0 %	9.739	2 %	10.112	2 %	10.495	2 %	10.891	2 %	11.298	2 %	11.717	2 %
dobiček pred davki	-9.973	-3 %	15.899	3 %	23.067	5 %	34.198	7 %	42.701	8 %	51.294	9 %	59.991	10 %

Se nadaljuje

Nadaljevanje

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	Struktura
Izkaz uspeha														
davki	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
dobiček	-9.973	-3 %	15.899	3 %	23.067	5 %	34.198	7 %	42.701	8 %	51.294	9 %	59.991	10 %

Priloga 9: Simulacija poslovanja podjetja z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z bančnim kreditom, lastnimi viri ter subvencijo

Tabela 6: Simulacija poslovanja podjetja od leta 2010 do leta 2015 z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z bančnim kreditom, lastnimi viri ter subvencijo

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	struktura
Bilanca stanja														
aktiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	359.623	72 %	353.767	68 %	328.492	61 %	305.226	54 %	283.868	49 %
osnovna sredstva	196.258	64 %	167.501	35 %	189.614	38 %	155.154	30 %	122.598	23 %	91.833	16 %	62.751	11 %
dolgoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	2.309	0 %	2.396	0 %	2.487	0 %	2.580	0 %	2.675	0 %
zaloge	24.573	8 %	24.729	5 %	25.471	5 %	26.235	5 %	27.022	5 %	27.833	5 %	28.668	5 %
denarna sredstva	42.543	14 %	58.213	12 %	38.904	8 %	62.735	12 %	65.098	12 %	67.532	12 %	70.039	12 %
terjatve do kupcev	62.264	20 %	99.517	21 %	103.325	21 %	107.247	21 %	111.287	21 %	115.448	21 %	119.734	21 %
kratkoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
aktivne časovne razmejitve	62	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
pasiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	359.623	72 %	353.767	68 %	328.492	61 %	305.226	54 %	283.868	49 %
trajni kapital	146.188	48 %	162.130	33 %	189.268	38 %	191.342	37 %	173.208	32 %	157.340	28 %	143.644	25 %
dolgoročne finančne obveznosti	121.480	40 %	101.993	21 %	81.584	16 %	82.713	16 %	73.116	14 %	63.189	11 %	52.918	9 %
kratkoročne finančne obveznosti	19.502	6 %	19.487	4 %	20.409	4 %	9.277	2 %	9.597	2 %	9.928	2 %	10.270	2 %
obveznosti do dobaviteljev	38.530	13 %	63.686	13 %	65.597	13 %	67.564	13 %	69.591	13 %	71.679	13 %	73.830	13 %
pasivne časovne razmejitve	0	0 %	2.664	1 %	2.766	1 %	2.871	1 %	2.979	1 %	3.090	1 %	3.205	1 %
Izkaz uspeha														
prihodki skupaj	313.940	102 %	491.068	101 %	509.999	101 %	529.359	101 %	549.299	101 %	569.837	101 %	590.992	101 %
prihodki iz poslovanja	306.667	100 %	484.000	100 %	502.520	100 %	521.596	100 %	541.243	100 %	561.481	100 %	582.325	100 %
finančni prihodki	74	0 %	87	0 %	231	0 %	240	0 %	249	0 %	258	0 %	268	0 %

Se nadaljuje

Nadaljevanje

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	struktura
Izkaz uspeha														
drugi prihodki	7.199	2 %	6.981	1 %	7.248	1 %	7.523	1 %	7.807	1 %	8.099	1 %	8.399	1 %
odhodki skupaj	323.913	106 %	475.169	98 %	489.317	97 %	496.571	95 %	508.061	94 %	520.061	93 %	532.576	91 %
materialni stroški	133.658	44 %	220.109	45 %	226.712	45 %	233.514	45 %	240.519	44 %	247.735	44 %	255.167	44 %
stroški storitev	52.886	17 %	105.015	22 %	108.540	22 %	111.785	21 %	115.128	21 %	118.570	21 %	122.116	21 %
stroški dela	87.555	29 %	97.440	20 %	100.363	20 %	101.592	19 %	104.640	19 %	107.779	19 %	111.012	19 %
amortizacija	40.654	13 %	35.929	7 %	36.487	7 %	34.460	7 %	32.556	6 %	30.765	5 %	29.082	5 %
finančni odhodki	8.112	3 %	6.937	1 %	7.103	1 %	4.725	1 %	4.329	1 %	3.915	1 %	3.481	1 %
izredni odhodki	1.048	0 %	9.739	2 %	10.112	2 %	10.495	2 %	10.891	2 %	11.298	2 %	11.717	2 %
dobiček pred davki	-9.973	-3 %	15.899	3 %	20.682	4 %	32.787	6 %	41.237	8 %	49.776	9 %	58.416	10 %
davki	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
dobiček	-9.973	-3 %	15.899	3 %	20.682	4 %	32.787	6 %	41.237	8 %	49.776	9 %	58.416	10 %

Priloga 10: Simulacija poslovanja podjetja z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z bančnim kreditom ter subvencijo

Tabela 7: Simulacija poslovanja podjetja od leta 2010 do leta 2015 z investicijo in ob upoštevanju financiranja investicije z bančnim kreditom ter subvencijo

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	struktura
Bilanca stanja														
aktiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	387.815	77 %	353.741	68 %	328.726	61 %	305.727	54 %	284.645	49 %
osnovna sredstva	196.258	64 %	167.501	35 %	189.614	38 %	155.154	30 %	122.598	23 %	91.833	16 %	62.751	11 %
dolgoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	8.964	2 %	2.370	0 %	2.720	1 %	3.081	1 %	3.453	1 %
zaloge	24.573	8 %	24.729	5 %	25.471	5 %	26.235	5 %	27.022	5 %	27.833	5 %	28.668	5 %
denarna sredstva	42.543	14 %	58.213	12 %	60.440	12 %	62.735	12 %	65.098	12 %	67.532	12 %	70.039	12 %
terjatve do kupcev	62.264	20 %	99.517	21 %	103.325	21 %	107.247	21 %	111.287	21 %	115.448	21 %	119.734	21 %
kratkoročne finančne naložbe	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
aktivne časovne razmejitev	62	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
pasiva skupaj	325.700	106 %	349.960	72 %	387.815	77 %	353.741	68 %	328.726	61 %	305.727	54 %	284.645	49 %
trajni kapital	146.188	48 %	162.130	33 %	188.248	37 %	167.286	32 %	154.906	29 %	145.127	26 %	137.880	24 %
dolgoročne finančne obveznosti	121.480	40 %	101.993	21 %	110.795	22 %	106.742	20 %	91.653	17 %	75.903	14 %	59.461	10 %

Se nadaljuje

Nadaljevanje

Leto	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	0	struktura	1	struktura	2	struktura	3	struktura	4	struktura	5	struktura	5	struktura
Bilanca stanja														
kratkoročne finančne obveznosti	19.502	6 %	19.487	4 %	20.409	4 %	9.277	2 %	9.597	2 %	9.928	2 %	10.270	2 %
obveznosti do dobaviteljev	38.530	13 %	63.686	13 %	65.597	13 %	67.564	13 %	69.591	13 %	71.679	13 %	73.830	13 %
pasivne časovne razmejitev	0	0 %	2.664	1 %	2.766	1 %	2.871	1 %	2.979	1 %	3.090	1 %	3.205	1 %
Izkaz uspeha														
prihodki skupaj	313.940	102 %	491.068	101 %	510.665	102 %	529.356	101 %	549.322	101 %	569.887	101 %	591.070	102 %
prihodki iz poslovanja	306.667	100 %	484.000	100 %	502.520	100 %	521.596	100 %	541.243	100 %	561.481	100 %	582.325	100 %
finančni prihodki	74	0 %	87	0 %	896	0,2 %	237	0 %	272	0,1 %	308	0,1 %	345	0 %
drugi prihodki	7.199	2 %	6.981	1 %	7.248	1 %	7.523	1 %	7.807	1 %	8.099	1 %	8.399	1 %
odhodki skupaj	323.913	106 %	475.169	98 %	490.337	98 %	498.324	96 %	509.503	94 %	521.173	93 %	533.339	92 %
materialni stroški	133.658	44 %	220.109	45 %	226.712	45 %	233.514	45 %	240.519	44 %	247.735	44 %	255.167	44 %
stroški storitev	52.886	17 %	105.015	22 %	108.540	22 %	111.785	21 %	115.128	21 %	118.570	21 %	122.116	21 %
stroški dela	87.555	29 %	97.440	20 %	100.363	20 %	101.592	19 %	104.640	19 %	107.779	19 %	111.012	19 %
amortizacija	40.654	13 %	35.929	7 %	36.487	7 %	34.460	7 %	32.556	6 %	30.765	5 %	29.082	5 %
finančni odhodki	8.112	3 %	6.937	1 %	8.123	2 %	6.477	1 %	5.770	1 %	5.027	1 %	4.244	1 %
izredni odhodki	1.048	0 %	9.739	2 %	10.112	2 %	10.495	2 %	10.891	2 %	11.298	2 %	11.717	2 %
dobiček pred davki	-9.973	-3 %	15.899	3 %	20.328	4 %	31.032	6 %	39.819	7 %	48.714	9 %	57.731	10 %
davki	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
dobiček	-9.973	-3 %	15.899	3 %	20.328	4 %	31.032	6 %	39.819	7 %	48.714	9 %	57.731	10 %

Priloga 11: Primerjava kazalnikov poslovanja podjetja primeru brez investicije in z investicijo

Tabela 8: Primerjava kazalnikov poslovanja podjetja v primeru brez investicije in z investicijo ob upoštevanju različnih virov financiranja za leto izvedbe investicije 2011 ter zadnje preučevano leto 2015

Kazalniki			Dobiček [€]	Indeks dobička [2011*=100]	Koeficient celotne gospodarnosti	Koeficient čiste donosnosti sredstev	Pospešeni koeficient likvidnosti	Prag rentabilnosti [€]	Prihodek / prag rentabilnosti	Indeks Prih / PR [2011*=100]
Poslovanje	Vir financiranja	Leto								
BREZ naložbe	/	2011*	22.178	100,00	1,05	0,17	1,89	351.164	1,44	100,00
		2015	56.375	254,19	1,11	0,31	2,17	246.986	2,37	164,58
Z naložbo	Lastni vir	2011	21.567	97,25	1,04	0,16	1,40	361.746	1,41	97,72
		2015	58.293	262,84	1,11	0,44	2,26	255.188	2,32	161,11
	Subvencija + lastni vir	2011	23.067	104,01	1,05	0,16	1,51	355.625	1,44	100,00
		2015	59.991	270,50	1,11	0,42	2,26	264.643	2,35	163,19
	Subvencija + lastni vir + kratk. kredit	2011	20.682	93,25	1,04	0,15	1,65	368.196	1,39	96,53
		2015	58.416	263,40	1,11	0,44	2,26	254.823	2,32	161,11
	Subvencija + dolgoročni kredit	2011	20.328	91,66	1,04	0,15	1,90	372.346	1,37	95,14
		2015	57.731	260,31	1,11	0,44	2,26	259.051	2,28	158,33